

НАРОДНИ

Студентски

ОРГАН НАРОДНЕ СТУДЕНТСКЕ ОМЛАДИНЕ БЕОГРАДСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

ГОД. XI — БРОЈ 7

Изази једанпут недељно

БЕОГРАД, петак, 22 новембра 1946

ЦЕНА 2 ДИН.

Свечана прослава Међународног дана студената

МЕЂУНАРОДНИ СТУДЕНТСКИ ДАН — симбол јединства свих студената света

Студенти Београдског универзитета одржали су свечану академију 16 новембра, поводом прославе Међународног студентског дана. У великом амфитеатру Правног факултета испунио се велики број студената и професора, изразивши тиме солидарност и сарадњу са свима прогресивним студентима демократских земаља. Академију је отворила другарица Вјера Ковачевић, председник Народне студентске омладине Београдског универзитета. Пошто је Академски хор Београдског универзитета отпевао студентску химну, другарица Вјера Ковачевић дала је реч другу Славку Комару, генералном секретару Централног већа Народне омладине Југославије, који је одржао следећи говор:

„Другови и другарице, Ми смо се данас окупили да прослаavimo дан који је постао светковина свих демократских студената света. 17 новембра 1939 године, њемачки окупатори стријели су једну групу чешких студената старог славенског универзитета у Прагу. Чешки студенти који су емигрирали у Енглеску, предложили су да тај дан буде светковина студената различитих европских земаља који су побегли пред хитлеровцима. Кроз неколико година прихватили су тај дан као дан сјећања на прве студентске жртве, на све студентске жртве, као дан појачаних напора студената у борби против фашистичких освајача. Данас готово сви студенти — демократе славе студентски Међународни дан.

Студенти Београдског универзитета дали су огромне жртве за ствар антифашистичке борбе, највеће жртве иза студената СССР-а. Ми се клањамо пред свјетлим ликовима Иве Лоле Рибара, Драгиче Пранчице, Буре Стругара, Слободана Принципа и других народних хероја, и осталих студената палих за слободу свога народа. Студенти, омладинци и сав народ неће их никада заборавити. Нека је слава студентима палим у борби против фашизма! (Слава им!)

Баш на темељу велике борбе против фашизма, која се водила у свјетским размјерама — створена је у тим истим размјерама и сарадња, разумјевање, пријатељство великог дјела омладине. Студенти свих земаља свјета претстављају засебан слој омладине, који због многих, унеколико специјалних интереса, тражи засебне форме рада, засебне конгресе и федерацијом демократске омладине организацију, која треба да обједи-

ни, организационо обухвати ту платформу студентске сарадње.“

Затим је друг Славко Комар изложио у своме говору рад Конгреса у Прагу од 17—31-VIII 1945, где је било присутно 38 делегација из разних земаља света, а које су заступале 2,600.000 чланова Међународне студентске уније.

Друг Славко Комар генерални секретар Централног већа Народне омладине Југославије

Говорећи о задацима Међународне студентске уније, друг Славко Комар је нагласио, да је задатак свих прогресивних студената света да помажу борбу за праведан, демократски и трајан мир, да се омогући слободан развитак сваког народа, слободан развитак сваког човеку.

„Данас се тај задатак може спровести једино на тај начин, ако се казне агресори, онемогући поновни развој агресивних снага у свијету, и да се не забораве жртве оних народа, који су се борили за побједу. У том циљу студенти истинске демократе, треба да се уједине, окупе у студентској Унији, која треба да постане моћна организација. Да би се то још боље спровело, студенти треба да су чврсто повезани са осталом омладином своје земље, а у свјетском размјеру са Свјетском омладином организацијом демократске омладине. То је први задатак омладине.“

Нови лик студената

Посебан углед и место заузимају у Међународној студентској унији студенти словенских земаља на челу са напредним студентима моћног Совјетског Савеза и Југославије, који су због својих прогресивних идеја и огромних жртава за време ненародних режима, у доба Револуције и Ослободилачких ратова поднели највеће жртве, и тиме се показали као најреволуционарнији и најсвјеснији студенти међу свима студентима света.

Друг Славко Комар каже: „У нашој земљи ствара се нови лик студената, који се сасвим разликује од студената на западу. Студенти који још увек замишљају да претстављају један повлашћени слој становништва, студенти који се сматрају друштвеном елитом, — таквих студената нема код нас.

Ми, другови и другарице, међу нама гледамо у Југославији, на

нашим универзитетима нови лик студената — студентске организације, које у целини гласају за Народни фронт, лик студента који не може замислити свој живот свој рад, а да не учествује у свим акцијама политичким, културним и радним. Из ваших редова пошло је на Омладинску пругу 2000 студената. Видимо лик студента који тежи да што више научи, да што пре постане стручан и помоћне свом народу. Ето, такви студенти претстављају елитне чланове Међународне студентске уније!“

На крају је друг Славко Комар изразио уверење да ће Београдски универзитет наставити светли пут традиције и славе, да ће пружити највећу помоћ Међународној студентској унији и надаље испуњавати све оно за чим теже најсвјетлији и најплеменитији људи и студенти читавог света.

Говор друга Славка Комара је био саслушан врло пажљиво и о-

душевљено поздрављен је од свих присутних.

После говора друга Славка Комара, другарица Вјера Ковачевић даал је реч доценту (ванредном професору) Филозофског факултета, другу Радомиру Алексићу, који је у име наставника Београдског универзитета честитао студентима празник — студентски дан.

У свом говору друг Алексић је изнео историјат студентског покрета Београдског универзитета, подвукао је славни пут напредних студената у борби против ненародних и тиранских режима у старој Југославији, учешће студената у Ослободилачком рату и у периоду обнове и изградње своје домовине.

Напредни студенти Југославије ишли су rame уз rame са радничком класом кроз све борбе које су заједнички водили, пркосећи пендрецима плаћеничких жандарма, не плашећи се ни злоступне „марше“, ни мрачне „главњаке“. Па и онда, када је требало и крвити за интересе свога народа, напредна студентска омладина је обилато заливала својом крвљу многе ауле, учионице и асфалт београдских улица.

Реакционарна улога неких делегација на Конгресу у Прагу

Друг Жарко Цветковић, студент медицине, изнео је у своме говору рад и успехе Конгреса студената свих земаља одржаног у Прагу. Пошто је претходно изложио како је дошло до сазивања Конгреса, друг Цветковић се у своме говору осврнуо на реакционаран став и покушај разбијања јединства студената на Конгресу од стране неких делегација, као што је за пример питање — шта је фашизам.

Као основно због чега се Конгрес састао и што је требало да реши, било је питање одређивања политичког карактера Међународне студентске уније, како би кроз једино демократску политичку организацију могла да делује и утиче на послератне проблеме — уништење остатака фашизма, на уништење реакционарних и империјалистичких снага, као и о улози студената у обнови и изградњи ратом опустошених земаља.

Међутим, ту, где су се састале најпрогресивније снаге и најоданнији борци за права човека и народа, јављају се агенти и адвокати империјалистичких и реакционарних кругова, који настоје да докажу да студенти не треба да се баве политиком. Сами претставници делегација из којих су били ти елементи реакције онемогућили су им такав разоран рад, када је претставник америчке делегације рекао да се не може студирати без слободе.

На завршетку говора друг Жарко Цветковић је рекао:

„Јединство постигнуто на Конгресу у Прагу, изражено у тој Интернационалној унији, у Уставу интернационалне уније, манифестовало се и данас, када студенти у свим земаљама славе Међународни студентски дан, као симбол јединства свих студената света.“

После говора друга Жарка Цветковића, другарица Вјера Ковачевић је прочитала поздравне телеграме упућене Извршном комитету студентске уније у Прагу и Московском државном универзитету, чиме је завршена ова велика свечаност свих студената.

ДРЖАВНА

Химна

ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Президијум Народне скупштине ФНРЈ изабрао је за државну химну текст песника Чедомира Миндеровића

Смело смо пошли, из мрака и страве,
Кроз крваву буру, у битак дим!
Братство, јединство да победу славе!
Да слободна — засјаш лепотама свим!

Републико наша, под сунцем слободе,
Дух Твој у векове нек поносно сја!
Путеви славе нек Те вечно воде,
И стег Твој нек само за победе зна!

Над делом радних и помосних људи,
Слободе нек блиста наш пламени знак!
Армије наше гранитне су груди,
Наш јуриш за Тебе ко олуј је јак!

Републико наша, под сунцем слободе,
Дух Твој у векове нек поносно сја!
Путеви славе нек Те вечно воде,
И стег Твој нек само за победе зна!

Напред и Напред! И никада робом!
Све славнија јача, на путу си том!
Завете палих ми чувамо с Тобом,
Да вечито срећан и наш будеш дом!

Републико наша, под сунцем слободе,
Дух Твој у векове нек поносно сја!
Путеви славе нек Те вечно воде,
И стег Твој нек само за победе зна!

У Загребу је одржана свечана академија уочи Међународног дана студената

Загреб, 17 новембра
Синоћ у дворани радничког дома у Загребу, студентска омладина одржала је свечану академију поводом Међународног дана студената. Академији су присуствовали и делегације иностране омладине, која је учествовала на грађењу Омладинске пруге, делегација омладине Лујкичких Срба, Велике Британије, Данске, Холандије и омладинци Друге грчке бригаде „Елас“. Загребачки студенти изразили су своје симпатије херојској грчкој омладини одушевљеним усклицима.

После омладинских манифестација отпочела је свечаност када је претседник Народне студентске омладине Загребачког универзитета дао најпре реч делегату омладине Лујкичких Срба, који је у име омладине словенског народа Лујкичких Срба, поздравео загребачку студентску омладину и све присутне, и изразио радост што су словенски народи својом херојском борбом уз помоћ Црвене армије извојевали своју слободу.

После њега говорио је грчки делегат. Говор грчког делегата изазвао је бурне овације херојској грчкој омладини и братству балканских народа.

Енглески делегат у своме говору рекао је да жали што Енглеска није послала већу групу омладинца да учествују у изградњи Омладинске пруге.

Холандски делегат је у своме говору изјавио:

— Надам се да ћемо још једанпут доћи у вашу земљу која је за нас светла звезда. Ми ћемо поћи путем херојске омладине Југославије.

Дански делегат је рекао:
— Када се вратимо кући причаћемо нашем народу о херојском

народу Југославије и покушаћемо да на њега пренесемо део нашег одушевљења.

После говора делегата иностраних омладинских бригада које су радиле на Омладинској прузи, поднео је члан Народне студентске омладине Ватрослав Мимица дужи реферат о значају Међународног студентског дана.

ПОЗДРАВНИ ТЕЛЕГРАМ СТУДЕНАТА НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ МЕЂУНАРОДНОМ СТУДЕНТСКОМ САВЕЗУ У ПРАГУ

Сарајево, 17 новембра
Поводом прославе Међународног студентског дана упутили су студенти Медицинског факултета и Више педагошке школе у Сарајеву, Међународном студентском савезу у Прагу следећи телеграм:

„Студенти Више педагошке школе и Медицинског факултета у Сарајеву шаљу вам срдчане поздраве поводом прославе Међународног студентског дана. Уверени у неопходну потребу тесне сарадње свих демократских студената света, заједно са читавом демократском омладином и студенти Босне и Херцеговине учиниће све да постигну што боље резултате у раду на остварењу свога задатка. Са истим херојством и самопожртвовањем које су показали наши народи у рату настојићемо дело обнове наше земље.“

Чврсто уједињени у Народну омладину Југославије, студенти Босне и Херцеговине, следе пут за остварење чврстог и трајног мира, за јединство напредних студената читавог света.
За мир и бољи свет!“

ТРЕЋА КОНФЕРЕНЦИЈА НАРОДНЕ СТУДЕНТСКЕ ОМЛАДИНЕ ЉУБЉАНСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

У недељу, 17. о. м. у оквиру прославе Међународног студентског дана одржана је на свечан начин трећа конференција НСО-а универзитета у Љубљани. Ова конференција имала је задатак да сумира резултате рада прошле године, да одреди перспективе рада за ову школску годину и да потврди избор новог руководства Универзитетског одбора НСО-а, које је било већ изабрано на састанку пленума.

Овој конференцији су, поред 1.500 студената и већег броја наставника присуствовали још и министар просвете НР Словеније др. Фердо Козак, министар здравља др. Акчин, министар социјалне политике А. Хржишич, секретар Ц. К. КПС друг Стане Кавчић као и делегације албанске, загребачке и београдске Народне студентске омладине.

Конференцију је отворио претседник Саша Цвахе, студент, поздрављајући све присутне и подвлачећи значај Међународног студентског дана.

По завршеним поздравима, друг Саша Цвахе одржао је реферат о раду НСО-а у току прошле године.

Затим је новоизабрани претседник Петар Грашек, студент рударства одржао реферат „О улози студентске омладине у народној држави Југославије“.

После тога се прешло на дискусију и расправљано је о питањима односа према ученој, односа према професорима, о новом стилу у раду, о културно-просветном раду и о повезивању са радничком и сељачком омладином.

Назначајући је било излагање друга Антона Валанта, студента филозофије да стручно знање, без опште културне и идеолошке изградње није довољно. Илуструјући ово, он наводи пример Немца, који су добри стручњаци али су ипак градили крематоријум. Указујући на то да паролата ове конференције треба да буде учење и идеолошка изградња — друг Валанта је завршио речима:

— Нема солидног студента без солидне идеолошке изградње. Данас није могућан практичан рад, без идеолошке изградње, која је променила свет не само силом оружја, него и силом духа.

Друг Стане Кавчић, организациони секретар Ц.К. КПС захвалио се на оданом признању Партији, у чије име он поздравља конференцију и жели јој успешан рад. Друг Кавчић је подвукао да се може видети из резултата изнесених у рефератима, као и из дискусије, да НСО иде добрим путем, путем којим иде од 1941 године као сло-

вачки народ са осталим народима Југославије. У свом даљем излагању је друг Стане Кавчић рекао да је словеначки народ данас јединственији него икад. То показују недавно прошли избори. И поред огромне победе народа над свим непријатељима, непријатељ ће покушати да свим могућим средствима онемогући даљи развој народне државе и да под маском демократије и разних ненаучних лажи разбија јединство словеначког народа. Ето, ту је потребно да народна интелигенција помогне народу, да раскринка непријатеља у његовим намерама. Перспективе развоја наше републике Југославије потпуно су јасне. Могућности рада интелигенције су огромне, али нама није потребна интелигенција која само шаблонски ради свој посао. Народу су потребни људи са моралним вредностима и способностима да схвате интересе државе. Говорећи о новим људима ФНРЈ, друг Кавчић је рекао: „Ми нисмо нови људи само по томе што смо научили из књига, ми смо нови људи по својој спремности за жртве, другарство, искреност, поштење, по љубави за домину, подређивању личних интереса интересима заједнице, интересима политике. То морално богатство, које се ковало у гвозду, које је попрскано крвљу наших најбољих другова, палих бораца, то ра-

звијајте даље у вашем свакидашњем животу, то унесите у ваше учионице, у ваш Универзитет, у ваше домове. То морално богатство удружите са правилним знањем, са правилним погледом на свет. То је нови тип народне интелигенције, нови тип интелигенције ФНРЈ.“

На крају свог излагања, друг Кавчић се осврнуо на оне који из било ког разлога нису схватили данашњицу и стоје по страни, а имају способности и довољно поштења да иду с нама. „Тим људима треба помоћи и дужност је сваког члана НСО-а и члана Партије да се бори за те људе и да им покаже прави пут. Ово се односи и на ваше професоре и наставнике, који желе да својим знањем служе народу. Помозите им да промене схватање о животу, да отстране старе навике. Тим ћете много помоћи свом народу и стварању његове срећне будућности.“

Крај говора друга Кавчића праћен је бурним овацијама, Комунистичкој партији.

Затим је друг Душан Грум, студент технике прочитао резултате такмичења. Победио је медицински факултет. После тога послати су поздравни телеграми.

На крају претседник Грашек предложио је резолуцију која је акламацијом прихваћена.

СТУДЕНТИМА МОСКОВСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

Прославајући Међународни студентски дан упућујемо своје пламене братске поздраве вама, студентима најстаријег универзитета херојског Совјетског Савеза, који сте у току Великог Отабинског рата показали свим студентима света како се студенти — верни синови свога народа — боре за слободу своје домовине као и за слободу свих поробљених народа, који сте у периоду обнове и мирне изградње показали безбројна херојства, који имате огромне заслуге за стварање моћне демократске међународне студентске организације. Сећајући се свих оних хероја — студената који су у вашој као и нашој земљи неустрашиво и несобично пали за слободу свог народа и права човека — ми се спремамо да и даље улажемо све своје снаге за остварење јединства демократске омладине света, да заједно с вама, нашим херојском браћом као и са осталим студентима света водимо упорну борбу за остварење трајног и праведног мира, демократије и слободе за све народе.

Живели студенти великог Совјетског Савеза!

Живело јединство свих демократских студената света!

Живела Интернационална студентска унија!

Студенти Београдског универзитета

Телеграм Антифашистичког комитета совјетске омладине

Од стране студената и студенткиња Совјетског Савеза шаљемо срдачни поздрав демократским студентима Југославије — на Међународни студентски дан. Желимо вам да са успехом овладате науком на срећу нове, демократске Југославије.

Живела тесна сарадња студената Југославије и Совјетског Савеза у борби за срећан и трајан мир.

Антифашистички комитет совјетске омладине — Студентска секција.

РЕКТОР ЛЕЊИНГРАДСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА ВОЗНЕСЕНСКИ ОДРЖАО КРАТАК КУРС ИЗ ПОЛИТИЧКЕ ЕКОНОМИЈЕ

У оквиру кратког курса из „Политичке економије“ делегат ВОКС-а, ректор Лењинградског универзитета А. А. Вознесенски одржао је на Правном факултету три предавања. У својим предавањима се углавном задржао на основним питањима и методи изучавања политичке економије. Он је указао на штетност и ненаучност разних буржоаских метода изучавања како Политичке економије тако и осталих предмета из области друштвених наука. Дијалектички прили стварима а материјалистички их изучавати то је основ совјетске науке. На моменте предавач је правило поређења у разним схватањима света и живота поткрепљујући конкретним примерима.

Овакав сусрет наших студената и професора са претставницима совјетске науке, друг ректор нас утисак. Поред тога што смо дошли до драгоцених сазнања из совјетске науке друг ректор нас је упознао и са начином предавања. Јасноћ, лакоћа и примери у предавањима пружају слушаоцима врло приступачан материјал.

После обиласка културних центара у Југославији А. А. Вознесенски је отпутовао за ССС.

ЗАВРШЕН ЈЕ КОНГРЕС КЊИЖЕВНИКА ЈУГОСЛАВИЈЕ

У присуству делегација књижевника Чехословачке, Албаније, Бугарске, Румуније, Француске, Мађарске, претставника Савезне владе и владе Народне Републике Србије, чланова совјетске амбасаде, делегације ВОКС-а, чланова секретаријата Централног већа Народне омладине Југославије, претставника Југословенске армије, синдиката, масовних народних организација и претставника културног и уметничког живота, свечано је отворен 17. о. м. Први конгрес књижевника Југославије.

Конгрес је кратким говором отворио друг Јован Поповић, а затим су делегати поздравили Конгрес. На крају свечаног дела прочитани су телеграми које је Конгрес упутио генералисимусу Совјетског Савеза, Стаљину и маршалу Југославије, Титу.

У наставку рада Конгреса, одржао је реферат друг Радован Зоговић са темом „О нашој књижевности, њеном положају и њеним задацима данас“. У реферату је друг Зоговић говорио о догађајима који су се последњих година одиграли у нашој земљи и у свету, о променама које су извршене у нашој домовини, животу наших народа, њиховим међусобним друштвеним односима и њиховом културном животу; затим о томе како је живела, како је одговара-

ла наша књижевност на те догађаје и промене, на патње, напоре, нужде и успехе народа; и најзад о најпречим задацима и обавезама наше књижевности, о објективним и субјективним условима рада и могућностима наших књижевника и наше књижевности.

На заседању Конгреса 18. о. м. дао је књижевник Иво Андрић реферат „О статуту Савеза књижевника“. У почетку реферата он се осврнуо на потребу доношења Статута, који до данас наши књижевници нису имали. Пројекат Статута није ни копија нити оригинална творевина. Приликом састављања његовог предлога користили су статут књижевничких организација нама сродних земаља, нарочито Статут Савеза совјетских књижевника, у чијој дугој практичној примени у животу и раду совјетских књижевника наши књижевници могу наћи много корисних потстицаја.

На заседању Конгреса 19. о. м. настављена је дискусија по пројекту Статута, у којој су делегати изнели своје примедбе.

После тога претседник комитета за културу и уметност при влади СССР Иван Иванович Анисимов поздравиле је Конгрес па је кандидациони одбор предложио управу Савеза књижевника Југославије. Конгрес је једногласно усвојио предлог.

ЧЕТВОРОГОДИШЊИЦА ХЕРОЈСКОГ СТАЉИНГРАДА

ПРАВАЦ ГЛАВНОГ УДАРА

У трећој недељи Немци су предузели одлучан јуриш на фабрику. Такву припрему за напад свет није знао. 80 сати без прекида радили су авијација, тешки минобачачи и артиљерија. Три дана и три ноћи претворили су се у хаос дима, ватре и грохота. Шиштање бомби, шкрипеће урликање мина из шестоцевних „будала“, тугњава тешких граната, отегнуто завијање сирена — само то је било довољно да заглуши људе. Али ово је само претходило грмљавини експлозија. Искридан пламен експлозија буктао је у ваздуху. Урликање растргнутог метала проламало је простор.

Тако је било 80 сати. Тада се припрема свршила, и одмах у 5 сати ујутру прешли су у напад тешки и средњи генкови, пијане хорде наоружане аутоматским пушкама, пешадијски немачки пукови. Немци су успели да продру у фабрику, њихови су тенкови урлали крај зидова радионица, они су расецали нашу одбрану, отсецали командна места дивизије и пукова од прве линије одбране. Изгледало је, да ће дивизија, лишена руководства, изгубити способност за отпор, да су командна места, доспевши под непосредни противников ударац, осуђена на пропаст.

Међутим, догодила се чудна ствар: сваки ров, сваки блиндаж, свака стрељачка ћелија и утврђење развалине кућа претворили су се у утврђења са својим руководством, са својом везом. Подофицири и редови Црвене војске постали су команданти, који су вешто и мудро одбијали нападе. И у томе горком и тешком часу команданти, штабни официри претворили су командна места у утврђења и сами, као редови, одбијали непријатељеве нападе. Десет напада одбио је Чамов. Огромни риђи командир тенка, који је бранио командно место Чамова, пошто је испуцао све гранате и метке, искочио је на земљу и стао камењем да бије по аутоматичарима, који су се приближили. Командант пука је сам пуцао из минобачача.

Љубимац дивизије, командант пука Михаљев, погинуо је од пототка бомбе у командно место. „Убијен је наш отац“ — говорили су војници. Мајор Кушнерјов, који је дошао на место Михаљева, пренео је своје командно ме-

сто у бетонiranу цев, која је пролазила испод фабричких радионица. Неколико сати водио је бој на улазу у ту цев Кушнерјов, његов начелник штаба Дјатленко и шест официра. Они су имали неколико сандука ручних граната, и тим гранатама они су одбили све нападе немачких аутоматичара.

Овај невиђени по жестини бој трајао је, без престанка, неколико дана и ноћи. Он се више није водио за поједине куће и радионице, он се водио за сваки басмак степеница, за угао у уском ходнику, за поједину машину, за размак међу машинама, за гасну цев. Ниједан човек није отступио у томе боју. И ако су Немци заузимали неки простор, то је значило да тамо више није било живих црвених војника. Сви су се борили онако, као риђи горостас тенкист, чије презиме није Чамов сазнао, онако, као сапер Количенко, који је зубима извлачио клин из гранате, јер му је лева рука била пребијена. Као да су они што су погинули предавали своју снагу живима. И бивали су такви тренуци, кад су 10 активних бајонета успешно бранили положај баталеона.

Много пута прелазиле су фабричке радионице од Сибираца Немцима, и наново их Сибирици заузимали. У том боју, Немци су успели да заузму низ зграда и фабричких радионица. У том боју Немци су постигли максималну напредност напада. То је био највиши потенцијал њиховог удараца на главном правцу. Као да су подицавши прекомерну тежину, заложили неку унутрашњу опругу, која је стављала у дејство њихов пробојни ударац.

Графичка линија немачке навале почела је да пада. Три немачке дивизије бориле су се против Сибираца. 117 пешадијских напада коштало је пет хиљада немачких живота. Сибирици су издржали овај натчовечански напор. Две хиљаде тона тенковског метала, претвореног у старо гвозде, легло је пред фабриком. Хиљада тона граната, мина, авионских бомби пале су на фабричко дворште и радионице, али је дивизија издржала навалу. Она се није повукла са самртног положаја, она се ни једанпут није осврнула назад, она је знала: за њеним леђима била је Волга, судбина земље.

Нехотице размишљао, како се исковала та велика отпорност. Ту је утицао и народни карактер, и висока свест велике одговорности, и тмурна јачина сибирске отпорности, и одлична војничка и политичка спремност, и строга дисциплина. Али ја бих хтео да поменем још једну црту, која је одиграла велику улогу у тој великој и трагичној епопеји — о дивном чедном моралу, о јакој љубави која је везивала све људе сибирске дивизије. Дух спартанске скромности својствен је свима старешинама дивизије. Она се осећа и у ситуацијама свакодневног живота и у одрицању од 100 грама рације, која им по закону припада, за све време стаљинградских бојева, и у разумној пословности без ларме. Љубав, што је везивала људе дивизије, видео сам у тузи, с којом говоре о погинулим друговима. Чуо сам је у речима редова Михаљевог пука, кад је одговорио на питање: „како сте?“

— Ех, како смо, — остали смо без оца.

Видео сам је у дирљивом сусрету седога пуковника Гуртјева са баталеонском болничарком Зојом Кагановом, кад се вратила, пошто је по други пут била рањена. „Здраво, драга моја девојчице“, тихо је рекао Гуртјев и испруженим рукама пошао у сусрет мршавој, ошишаној девојци. Тако само отац може, да дочека своју кћер. Та љубав и поверење једног према другом помагали су у страшним бојним редовима, да стану на место команданта, помагали командантима и штабним официрима, да се лате митраљеза, ручне бомбе, боце са запаљивом течношћу, да би одбили немачке тенкове, што су били допрли до командних места.

Жене и деца никада неће заборавити своје мужеве и оце, који су изгинули на великој волшкој линији. Те дивне, верне људе немогуће је заборавити. Наша Црвена војска може само једним достојним начином да ода пошту светој успоми оних, који су пали на правцу противниковог главног удараца — ослободилачком офанзивом, која не зна за препреке. Ми верујемо, да је час те офанзиве близак.

Новембар, 1942 године.

В. Гросман.

17 НОВЕМБРА - НА МЕЂУНАРОДНИ СТУДЕНТСКИ ДАН

Око 3000 студената Београдског универзитета учествовало је на јесењем кросу

Јесењи крос „Победа народа“ није био само нова и велика физкултурна манифестација, није значајно само резултат нашег једногодишњег рада, претстављао снагу нашег друштва, перспективе његовог будућег развоја — већ и израз солидарности наше омладине са свим демократским снагама света.

Одржан 17 новембра — на Међународни студентски дан — он је значајно сећање на прво пале жртве у борби против фашизма, био је израз наше спремности у борби за коначним уништењем фашистичких остатака, за изграђивање срећније будућности наших народа.

Учешће великог броја оних који су том приликом први пут наступили у једном масовном такмичењу, показује да наш млади али снажни физкултурни покрет јача, да ће наше физкултурне организације одговорити другом омладинском задатку постављеном од маршала Тита.

Јесењи крос је поново окупио омладину да још једном, кроз физкултурно такмичење, да изрази својој снази и спремности како би, физички ојачана, са још више елана узела учешће у решавању великих задатака обнове и изградње.

Ако се осврнемо на целокупну случај да су многи посматрачи организацију јесењег кроса, можемо с правом рећи да је и поред недовољне агитације и припрема на неким факултетима потпуно успео. Претходну кампању коју треба спровести за учешће на кросу већина ограда схватила је озбиљно и она је дала добре резултате. И по броју учесника и по постигнутим резултатима овај крос је премашио пролећни. Треба нарочито истаћи секцију кошарке и лакоатлетску секцију које су на кросу биле најбоље.

Многе ствари показују да овај крос није изведен на брзину и неорганизовано, већ да је плод припреме и залагања. Стаза је избрана на погодном месту и одговарала је свима условима. Уместо и велики труд који су уложили организатори, одржавала се у овом доста компликованом раду. Стартови су били на разним местима. Они су сви јасно обележени и уочљиви. Руководство старта одговорило је своје задатку. Правилном поделом на групе избегла се, бар унеколико, уобичајена гужва. Такмичарима је пред стартом објашњена стаза, и дата су упутства за правилно трчање. Беле стрелице обележавале су правац којим треба трчати, а контролори, који су се налазили на кратким растојањима један од другог на стази, настојали су да нико не омета трчање, као и да спрече скретање са стазе. То је нарочито користило друговима који први пут трче. Треба нарочито истаћи заузимање и свест самих посматрача, који су, бодрени такмичаре, одржавали и ред. Није био редак

На свим окукама, стартовима и прелазима постављени су пољски телефони који су обавештавали руководиоце свлачионица, стартова и циља о тачном поласку, кретању и доласку такмичара, тако да је ред био беспрекоран. Овде је важно указати на један велики успех: свака трка као и сам почетак кроса, одвијао се у тачно одређено време. Санитет, иако добро организован, није имао овога пута никаквог посла. То показује шта значе претходне припреме и тренинзи.

Гледалаца је било доста. Дошли су сви они који нису могли да трче. Они су бодрили своје другове и другарице, пљескали им, обасипали их зеленилом, пружали им кадгод је требало своју помоћ. То је учинило да се још боље упознамо, зближимо.

Парола кроса била је: „Сви кроз циљ“. Није било важно колико ће такмичара поћи са старта, већ колико ће проћи кроз циљ. У томе се потпуно успело. Скоро сви такмичари прошли су кроз циљ. Било је и оних који су, од умора сузали, хтели већ да одустану, али су ипак прошли кроз циљ бодрени и подржавани од посматрача.

Јесењи крос показао је нашу снагу и организационе способности, спремност чланова нашег друштва да и надаље допринесу јачању нашег физкултурног покрета.

Лазар Мартиновић

Резултати

Крос је почео у 8,30 часова. Преко микрофона дат је знак да стартује прва група другарица од 14 до 18 година. То су чланице кошарка-секције „Црвене звезде“. Оне су марљиво тренирале, што доказују добро постигнуте резултате. Трчало се на 800 метара. За њима су трчали на 1000 метара другови од 14 до 16 година. И они су чланови разних секција. Једни и други, и као целина и појединачно, показали су високи квалитет наших секција. Резултати су били следећи:

I група другарице од 14 до 18 година 800 метара

1) Сретеновић Вера, (кош. секција) 2,26; 2) Благојевић Вера, (кош. секција) 2,30; 3) Дакић Александра, (кош. секција) 2,35.

I група другови од 14 до 16 година 1000 метара

1) Цекић Ђорђе, (кош. секција) 3,05; 2) Живановић Благоје, (л. атлетика) 3,06; 3) Перазић Жељко, (кош. секција) 3,08.

Другови од 16 до 18 година 1500 метара

1) Марас Младен, (кош. секција) 4,20; 2) Калембер Срђан, (кош. секција) 4,27; 3) Јовановић Радослав, (кош. секција) 4,34.

Спикер објављује трку на 1000 метара. Трче другарице — студенткиње од 18 до 35 година. Њихови резултати су следећи:

Другарице од 18 до 35 година на 1000 метара

1) група (технички и филозофски факултет): 1) Крагујевић Иванка, (технички) 3,48; 2) Матејић Бранка 3,50; 3) Николић Надежда 3,59.

2) група (ЕКВШ и правни): 1) Станимировић Мирјана, (правни) 3,40; 2) Јаковљевић Марица, (правни) 3,52; 3) Тителац Зорица, ЕКВШ 3,54.

3) група (медицина, ветерина и фармација): 1) Лукић Даница, медицина 3,35; 2) Шабан Ружица, медицина 3,37; 3) Чаушић Јелена 3,42.

4) група (медицина, ветерина и фармација): 1) Јанаћковић Бојана, фармација 3,39; 2) Кортусова Зденка, умет. академ. 3,46; 3) Гроздановић Драгица, ветерина 3,54.

Трка другова на 2000 метара

Најинтересантија је била трка другова од 18 до 35 година на 2000 метара. Трчали су студенти свих факултета.

У овој трци дошло је до понављања извесних пропуста који нису смели да се догоде. Ту се, у пуној мери, показало шта значи наступити без тренинга. Али и поред тога она је дала добре резултате. Резултати су следећи:

I група (медицина): 1) Шкркар Мирко, медицина 7,01; 2) Миљковић Петар, медицина 7,05; 3) Џумхур Мехо, медицина 7,10.

Трка другарица на 1000 метара

II група (медицина): 1) Лекић Светомир, медицина 6,58; 2) Ђукић Душан, медицина 7,00; 3) Дикић Зоран, медицина 7,03.

III група (правни и ЕКВШ): 1) Трајковић, ЕКВШ 6,37; 2) Лекић Љубиша, ЕКВШ 6,55; 3) Нешовић, правни 7,00.

IV група (филозофски и све секције „Црвене звезде“): 1) Илић Велимир, л. атлет. 6,11; 2) Керешевећ Божидар, л. атлет. 6,14; 3) Генчић Лазар, л. атлет. 6,23.

V група (технички, фармација, муз. акад., Лик. акад. и ветерина): 1) Банковић Атанасије, технички 6,27; 2) Петровић Божидар, технички 6,37; 3) Жугић Милош, технички 6,38.

VI група (технички) 1) Стојановић Драшко, технички 6,48; 2) Рабар Недељко, технички 6,49; 3) Војиновић Бранислав, технички 7,03.

Према броју такмичара најбоље се одазвао Технички и Медицински факултет. Број учесника са осталих факултета, према бројности факултета био је релативно мали. То је последица недовољне агитације, непоклањање довољно пажње припремама од стране факултетских одбора. У претходним припремама највише тренинга имао је Медицински факултет. Најбоље време постигао је Илић Велимир из лакоатлетске секције Ф. Д. „Црвене звезде“.

Трка организатора кроса одржана 16. XI.

Другови 2000 м.: 1) Ђуровић Градимир 6,55; 2) Гаротић Павле 6,57; 3) Томић Миодраг 7,03.

Другарице 1000 метара: 1) Поповић Јела 3,51.

Организатори кроса били су, углавном, студенти Државног института за физкултуру и чланови управе нашег физкултурног друштва „Црвене звезде“. Одзив и учешће било је 100%.

Јесењи крос у Земуну

Око 500 студената Пољопривредно-шумарског факултета учествовало је у јесењем кросу, организовани од месног Ф. Д. „Јединства“. Пред почетак кроса 2000 физкултурника из Земуна продефиловало је са заставама и транспарентима кроз град. Заједно су били студенти, радници, ђаци и претставници Југословенске Армије. На високо уздигнутом транспаренту студената писало је: „Јесењи крос-поздрав Међународном студентском дану“.

Крос је био добро организован. Резултати такмичења студената Пољопривредно-шумарског факултета и Ф. Д. „Јединства“ су следећи:

I група на 2000 метара (другови): 1) Данило Божовић, студент 7,22; 2) Ердешан Витомир, студент 7,27; 3) Ђурић Јосип „Јединство“ 7,30.

II групе на 2000 метара (другови): 1) Росић Милан, студент 7,45; 2) Милићевић, студент 7,52; 3) Стојковић, студент 7,52.

Другови на 3000 метара

1) Божовић Данило, студент 11,55; 2) Ердешан Витомир, студент 11,55. Треба напоменути да су Божовић и Ердешан учествовали и на трци од 2000 м. На тај начин испољили су одличну кондицију и показали како лако може да се протрчи одређена стаза, када се окбиљно и темељито тренира.

Другарице на 1000 метара

1) Стојковић Душица, студент; 2) Шербек, „Јединство“; 3) Филиповић Олга, студент.

ТАКМИЧЕЊЕ У КРОСУ НА ЗАГРЕБАЧКОМ УНИВЕРЗИТЕТУ 3000 СТУДЕНАТА НА ЈЕСЕЊЕМ КРОСУ „ПОБЕДА НАРОДА“

Студенти Загребачког универзитета прославили су Међународни студентски дан својим великим учешћем у јесењем кросу „Победа народа“. 3000 студената манифестовало је своје јединство и спремност за извршење свих задатака који се постављају пред њу. Поворка такмичара прошла је кроз град и упутила се у Максимир где ће се одржати крос. У такмичењу су учествовали сви градитељи Омладинске пруге. Крос је почео у 10 часова. Упоредујући га са „Пролећним кросом“ овај је много успелији, како по масовности, тако и по квалитету. Киша и блатњава стаза нису смањиле борбеност и упорност студената на кросу.

Затим су трчали другови на 2000 метара. Трчање је било веома напорно, јер је стаза била веома блатњава што је свакако утицало на постигнуте резултате. Трчале су четири групе по 500 студената. Из прве групе први је стигао на циљ Микуличић Младен, студент технике. У другој групи трчали су студенти Више физкултурне школе. На циљ је први стигао Ковачић. У трећој групи први је Петровић Јосип, а у четвртој Прилић Вељко и Светличић. Њихова времена су најбоља — 6,44.

Прво је стартовала група од

Старт медицинара на 2000 метара

24 НОВЕМБРА АКТИВИ НСО-а ИЗАБРАЋЕ СВОЈА РУКОВОДСТВА

Евиденција и регистрација чланова НСО-а

Прошле недеље одржане су на свим факултетима конференције НСО-а. На њима су спроведене евиденција и регистрација чланова, што је поред претстојећих избора једна од најкрупнијих мера у овогодишњој организацији рада НСО-а. Осим тога студенти су упознати са новим облицима рада као и са начином пријема нових чланова у НСО.

Тако је на конференцији Правног факултета извршена регистрација уз велико присуство чланова НСО-а овог факултета. На конференцији је говорио друг Лазар Живуљ, председник НСО-а Правног факултета, а затим се дискутовало о пријему нових чланова. Много је другова узело учешћа у дискусији око пријема Палешевих Уроша износача његовог учешћа у организацији ДМ као и његовом нераду по ослобођењу. Овај случај решиће наредни радни састанак актива НСО-а Правног факултета.

На конференцији, која се одржала на Фармацевтском факултету, говорила је другарица Анка Сретковић, која је између осталог рекла: „Не смејемо дозволити да имамо чланове који ће нам само плаћати чланарину а који ће бити далеко од нас и нашег рада.“ И заиста, студенти фармације су пришли евиденцији својих чланова и отстранили студента Зорана Мишковића који је својим рђавим понашањем при брању лековитог биља повредио правила НСО-а.

На Техничком факултету није примљено у чланство НСО-а 64 студента, који су то заслужили својим досадашњим нерадом.

До 16 о. м. резултати пријема у НСО по отсесима су следећи: технолошки — 372, архитектонски — 370, грађевински — 638, машински — 597, рударски — 178, електро-технички — 520. Број одбијених студената на свим отсесима изно-

си 64. Известан број студената овог факултета није могао бити обухваћен било због болести, било ради отсућности.

Исто тако одржана је свечана конференција НСО-а славистичке групе Филозофског факултета. Ова група се истакла досадашњим радом тако да су сви студенти славистичке групе у исти мах и чланови НСО-а.

На другој години, уз живу дискусију свих студената, у НСО су

примљене три другарице (Милица Николић, Љубица Николић и Мирјана Давидов) које су у току прошле године биле ван НСО-а, а сада су својим радом на факултету и пружи показале да могу бити чланови организације НСО-а. По питању учлањавања у НСО студента Вељковића — није донета никаква одлука. Ово ће се питање решити пошто он буде донео од својих месних власти потврду о гласању.

Старањем народних власти решени су станбени проблеми студената Пољопривредно-шумарског факултета

Преласком Пољопривредно-шумарског факултета у Земун поставило се питање што брже обнове самог факултета, његовог инвентара и лабораторија, а тако исто и смештаја студената и њихове исхране.

Помоћ народних власти допринела је брзом решавању ових питања.

Станбена секција факултета добила је преко НО-а известан број станова, док су за смештај осталих студената добијене зграде које је најпре требало снабдети инвентаром и извршити неопходне оправке. У ту сврху је Министарство пољопривреде и шумарства ФНРЈ дало 1.500.000 дин., Министарство пољопривреде и шумарства Србије 1.000.000 дин., а Министарство просвете Србије је дало око 3.000.000 дин. за оправку бивше Грађанске школе у којој би такође био смештен дом. Укупно је за ове оправке добијено 7 милиона динара, док је инвентар у вредности од око 60.000 динара примљен од Управе државних добара из Сомбора, Новог Сада и

Зрењанина. Од инвентара за Дом набављено је: 500 кревета, 1000 сламарница, 1700 јастучница, 1400 креветских чаршава, 1700 ћебади, 600 ком. столица; а наручено је око 180 столица и 100 ком. великих ормана. Набављено је 25 лећи у вредности од 35.000 дин. Одобрењем ИНО-а купљено је 150 ком. сијалица и 80 метара дрва за огрев. За саму оправку дома и лезинсекцију утрошено је 70.000 динара.

Министарство индустрије и рударства поконило је дому 150 тона угља а Изванредна комисија за ауто-саобраћај при Претседништву владе ФНРЈ поконила је један камион.

У дому је засада смештено 320 другова и другарица, а предвиђа се смештај још 150 другова. У мезни је досада абонирано око 800 студената.

Старањем народних власти омогућени су студентима Пољопривредно-шумарског факултета повољни услови за рад.

Љубица Данић

Рад социјалних комисија при удружењу за здравствену заштиту студената

Удружење за здравствену заштиту студената на нашем Универзитету обратило се неколико пута за помоћ Средишњом одбору друштва црвеног крста Југославије чије нам је руководство са највећом предусретљивошћу изишло у сусрет. У току прошле године додељена нам је помоћ у лековима, санитарском материјалу, одећи, храни (2000 Уириних пакета од 5 кг., 500 кг. шећера, конзервирано млеко, пиринач, кафа, риба и др.) и то је одмах било раздвојено болесним студентима.

Пре кратког времена наше је удружење поново упутило молбу ва помоћ. Управа Црвеног крста Југославије послала је: 1500 комада лекарих болничких мантила, 500 кг. шећера, 34 морнарска пакета, 5 картона бутера, 20 картона млека, 10 кг. какао, 20 картона конзервираног меса и 100 сандука кондензованог млека.

Социјална комисија при удружењу за здравствену заштиту студената решила је да се у најскоријем времену приступи поде-

ли горњих продуката сиромашним и болесним студентима. Стога студенти којима је потребна помоћ треба да се јаве руководиоцима здравствене секције на факултету, години или групи да би били уведени у списак. Првенство имају студенти који леже на грудним одељењима, чекају за место у санаторијуму, прежали или наклонена плућним болестима и јако анемици.

Исто тако социјална комисија комисија прибавиће за болесне студенте Б (болесничке) карте, које могу добити студенти оболели од доле наведених болести:

1) туберкулоза плућа, 2) ексудативно запаљење плућне марамице, 3) цир у стомаку и дванаестопрснику, 4) шећерне болести и 5) труднице од шест месеци и на- даље.

Студенти којима су потребне Б карте морају се јавити руководиоцима здравствених секција и предати им лекарску уверење, кућну адресу и 3 динара за Б карту.

Студенти практично помажу сеоским задругама

У току ове недеље студенти ЕКВШ-а обишли су набављачко-потрошачке задруге у селу Пиносави и неким селима космајског среза, одржавајући предавања из области задругарства и помажући практичним упутствима рад задруга ових села. Овим предавањима, с обзиром на интересовање које је владало међу селицима, присуствовао је велики број мештана и омладинаца.

У овим селима задругарство је врло развијено. Тако је у малом селу Бабе сваки домаћин куће члан задруге. На коликој је висини свест о значају задругарства, сведочи и чињеница да сами за-

другари добровољно врше превоз робе и тиме задрузи уштеђују непотребне издатке.

У селу Парцианима, при одласку студената претседник Народног одбора захваливши им се казао је:

— Ми видимо корист од помоћи коју сте нам ви указали. Са своје стране ми ћемо се још више старати да задругарство у нашем селу проширимо и на другим секторима. Помоћ коју сте нам данас указали и коју ћете нам, надамо се, и даље указивати помоћиће нам у нашем даљем раду на развијању задругног система.

Миљковић Даница, ст. ЕКВШ

Пред изборе руководства Народне студентске омладине

Припремајући се за изборе све организације на факултетима провеле су евиденцију и регистрацију својих чланова, — веома важну меру данас, када се постављају нови организациони облици.

Пријем нових чланова као и потврда старих изношена је на факултетским конференцијама на широку и општу дискусију. Показали су се и први резултати ових мера. Неки студенти су на општи захтев чланова своје организације отспрањени, јер су прекршили правила студентских понашањем. Исто тако било је и случајева поновног пријема у чланство оних студената који су прошле године удаљени, а сада су због свог залагања враћени у организацију. То сведочи да се спроводе у дело одредбе статута Народне омладине Југославије донесене на III Конгресу у Загребу.

Спремајући се за изборе за руководство наше студентске организације и желећи да у овогодишњи рад унесемо искуства из прошле године, потребно је осврнути се на прошлогодишња настојања и успехе НСО-а, који ће се најпрегледније видети у табеларном прегледу.

ЗА ВРЕМЕ РАСПУСТА НА ПРУЗИ И КАНАЛУ

Око 2000 студената Београдског универзитета учествовало је на радovima на Омладинској прузи и Посавским каналима. Три бригаде постале су ударне, четри бригаде су похваљене. Бригаде које су радиле на Омладинској прузи поред минирања стена, вађења шљунка, постављања прагова и помоћног колосека, планирања, преносења цилаља и др. ископале су, превезле и набиле 69.486 кубика земље.

Бригаде на Посавским каналима својим радом допринеле су прокопавању 41 километара каналске мреже.

Резултати рада Народне студентске омладине од 1 марта до 1 августа 1946 год.

	Правни	Филозофски	Технички	Медицински	Агрономски	Ветеринарски	Фармацеутски	ЕКВШ	Теолошки	Ликовна акад.	Музичка акад.	ВПСШ	Укупно
1 Број студената обухваћених такмицењем	250	550	1100	1660	880	366	280	520	112	94	120	94	6026
2 Број студената који посећују предавања	400	560	1200	1695	750	366	190	520	130	102	140	115	6168
У Ч Е Њ Е													
3 Број постојећих кружока	35	81	192	278	124	57	39	65	7	—	7	14	899
4 Број студената у њима	200	509	820	1358	870	366	280	400	32	—	36	94	4965
5 Број апсолвентата	293	45	41	38	34	36	—	184	17	—	11	—	699
6 Број уписаних у послед. семестар	293	37	160	25	199	25	—	—	29	4	7	—	779
7 Број дипломираних студената	—	39	4	11	4	4	—	—	8	2	—	—	72
8 Број пријављених испита	4662	1047	5634	2957	4363	1413	396	5590	273	338	24	—	26697
9 Број положених испита	2906	927	4525	2091	3070	1023	314	3443	247	334	24	—	18904
10 Број палих на испитима	544	52	884	236	368	174	47	977	9	4	—	—	3297
11 Број одусталих од испита	1212	68	225	628	925	216	35	1170	17	—	—	—	4496
12 Постигнуте средње оцене успеха													
а) укључивши пале	7,51	7,88	7,36	7,70	7,25	6,71	6,73	6,57	7,70	7,50	9,53	—	7,49
б) без палих	7,88	8,17	7,82	8	7,53	7,15	7,55	7,41	7,85	7,50	9,53	—	7,85
13 Број ванредних курсева и семинара и других започетих	—	12	20	19	11	4	12	76	5	—	2	—	161
14 Број студената у њима	—	198	920	1142	698	171	200	1165	80	—	10	—	4584
15 Број ванредних срчуч. предавања	—	19	5	3	159	—	—	4	2	6	5	10	213
16 Број учесника на њима	—	700	600	623	1084	—	—	430	10	65	300	73	3890
17 Број постигнутих радних часова у помагању у учењу у кружоцима, курсевима и демонстрацији	—	86	186	593	1537	1810	1147	274	139	90	210	—	6072
18 Број издатих удбеника	11	2	3	10	7	—	—	15	—	—	—	16	63
19 Број примерака	15710	210	—	13410	8700	—	—	11570	—	—	—	—	49600
КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИ РАД													
20 Број приредби са уметн. програмом	5	4	11	9	5	8	1	7	4	—	10	1	65
а) одржаних унутар факултета.	5	4	7	6	2	2	—	5	3	—	3	—	37
б) „ за јавност	—	—	—	2	2	1	—	—	1	—	7	—	13
в) „ за радњу и сеоску омладину	—	—	4	1	1	5	1	2	—	—	—	—	15
21 Број предавања одржаних за радну и сеоску омладину	—	9	34	9	32	—	—	13	—	6	—	—	103
22 Број сакупљених књига	285	517	1901	1270	413	141	261	254	345	—	73	170	5630
23 Број сакупљених брошура	—	22	—	59	160	—	—	8	—	—	—	—	249
24 Број састанака дебатног клуба	7	7	5	7	5	4	—	8	2	2	—	—	49
25 Број дискутаната	69	40	33	65	69	47	—	49	14	11	8	—	405
26 Број присутних студената	920	740	990	2170	1210	866	—	1750	104	147	110	—	9017
27 Број читалачких група	1	16	9	—	5	5	3	23	—	5	6	11	84
28 Број састанака читалачких група	14	36	36	—	15	8	3	29	—	4	—	—	61
29 Број студената у њима	25	813	180	—	490	180	100	308	—	60	60	405	2821
30 Број активних дописника	29	19	33	38	14	14	8	20	4	4	—	—	187
31 Број издатих зидних новина													
а) централних	8	14	7	15	13	4	11	11	6	4	2	6	101
б) по годинама	—	60	24	6	4	13	—	2	—	2	4	6	121
32 Број дописа за „Народни студент“													
а) послатих	73	61	99	77	110	28	24	48	7	17	5	8	557
б) објављених	13	8	25	18	17	7	4	17	—	8	4	—	121
33 Број дописа за осталу штампу													
а) послатих	3	29	—	1	8	10	—	7	—	42	8	—	108
б) објављених	3	1	—	1	5	8	—	6	—	25	8	—	59
34 Број активних студената у културно - просветном раду	125	90	164	300	286	140	40	80	52	1	50	15	1343
ФИСКУЛТУРА													
35 Број активних физкултурника	50	54	400	350	200	105	100	300	38	32	40	10	1679
36 Број физкултурних дисциплина	9	6	10	9	8	8	5	8	4	3	5	1	76
37 Број физкултурних приредби (унутар факултета)	6	—	7	16	29	8	1	40	—	—	—	—	107
38 Број учесника на њима	54	—	136	149	340	135	26	552	—	—	—	—	1392
РАДНЕ БРИГАДЕ													
39 Број студената обухваћених у радне бригаде	300	339	1100	1335	625	336	160	300	70	75	75	70	4785
40 Број студената који су учествовали у раду радних јединица	—	1625	2072	2517	1406	2634	173	522	133	75	38	172	11367
41 Број радних часова које су дале радне јединице	2741	4137	9666	8443	4601	6450	1203	2324	691	14660	13445	1029	69410

ПРЕД ДОНОШЕЊЕМ НОВЕ УРЕДБЕ и усвајањем нових наставних планова на нашем Универзитету, високим школама и академијама

На свим факултетима нашег Универзитета, високим школама и академијама, актуелно је питање доношења уредби и нових наставних планова. На овом послу раде народне власти, одговарајући комитети за високе школе и науку, наше универзитетске власти са својим професорима и стручна удружења студената са Акцијним одбором.

Школске 1945/46 у већини случајева предавања на нашим факултетима текла су по наставним плановима израђеним пре рата. Они су били задржани кроз читаву протеклу годину у тежњи да се уоче њихове добре и лоше стране. Још тада а нарочито почетком ове године пришло се изради пројеката нових наставних планова, по којима би се одмах могло да ради. Тако већ имамо случајеве да се на нашим факултетима, настава одвија по томе пројекту. На факултетима који по својој природи могу да примају такве пројекте, он је заузео више места, случај на Правном и Филозофском факултету и ЕКВШ, иако ти наставни планови као и уредбе, оиде на ни на једном другом факултету нису озваничени.

Наши студенти нису упознати са пројектима нових уставних планова, као ни са старим. Стручна удружења су их прикупљала преко деканата, професора па чак и на изјаву појединца: старих студената или професора, проучавала их у краћем времену и давала своје примедбе. Услед тога може бити и нереалних објашњења, без објективних разлога, примедби и слично.

Акциони одбор, преко стручних удружења по факултетима, настоји да помогне решење тога питања, које је компликовано и разноликошћу наших факултета. Тако се напр. на Медицинском факултету ради на доношењу уредбе којом би студирање трајало 12 семестара, на Техничком 10, на Пољопривредно-шумарском 9 и слично. Питања нових наставних планова на Медицинском, Техничком, Филозофском, Ветеринарском и Пољопривредно-шумарском факултету су лакше у решавању.

На ова последња два се услед обимности градива ради о подели на факултете или отсеке. Пољопривредно-шумарски је подељен на два отсека који у блиској будућности треба да се осамостале у Пољопривредни и Шумарски факултет. На ветерини би вероватно требало издвојити ветеринарску медицину од ветеринарске хигијене.

На фармацији ствар стоји нешто боље. Фармацеутски факултет је добио пројекат новог наставног плана, који је израдио по угледу на наставни план фармац. факултета у СССР-у. По њему се већ ради и предаје и он ће бити најбољи после, можда мање, измене. Ради се о слушању математике, за које њихово стручно удружење сматра да је непотребно, јер су студенти донели основна знања из математике из средњих школа.

На Правном факултету се ради о пројекту новог наставног плана. Он се у велико разликује од старијег, много је бољи и пружа више могућности стручног усавршавања. На изради овога плана радило се још и прошле године за-

то је он на овом факултету већ познат свим студентима.

На Економско-комерцијалној високој школи, где је до ове године рађено по старом наставном плану ствар се изменила. Пројекат новог наставног плана почетком ове године почео се примењивати и данас се по њему одвија настава. Он је утолико добар што предвиђа дељење школе на отсеке, као што и из основа мења стари наставни програм. Он ће омогућити студентима да се на пољу економских наука довољно усаврше, па је зато и стручно удружење студената ЕКВШ дало своју потпуну сагласност.

Виша педагошка школа је прошле године изводила наставу по наставном плану добијеном од Мин. просвете Србије. Читав рад се свео на једногодишњи курс, тако да студенти који су прошле године ступили, сада завршавају. Долазе нови студенти за које се предвиђа двогодишњи курс. Њихово стручно удружење дало је примедбу на пројекат двогодишњег наставног плана, која ће омогућити израду плана за двогодишњи курс ове школе.

На Музичкој академији се предвиђа трајање наставе 7 година. Право на упис у ову академију имају ученици несвршених средњих школа, па се зато у примедбама стручног удружења студената ове академије тражи увођење предмета који би употпунили њихову средњошколску наобразбу.

Слична ситуација је и на Уметничкој академији.

Акциони одбор стручних студентских удружења, високих школа и академија мишљења је да:

1) Пројекти старих наставних планова донесених од стране појединих деканата, професора и стручних удружења нису у могућности да се у потпуности примене на данашње прилике, јер не одговарају стварности и успоравају стварање стручног кадра.

2) Пројекти наст. планова, по којима се већ изводи настава не воде рачуна о специјализацији. На неким факултетима, предмете који нису специјалности, већ служе као допуна главног предмета, слушају студенти заједно са онима којима је тај предмет специјалност, што омета посвећивање веће пажње главном предмету.

3) Продужење школовања такође не би било од велике користи, јер се данас траже стручњаци у што скороријем времену.

4) Стоји се на становишту да би најбоље било донети за сада прелазне уредбе. Овакве уредбе омогућиле би студентима да се правилно оријентишу. Старим студентима би успело да ликвидирају са заоставштинама, а нови би се привикли на нову уредбу као и на наставни план, који би се после тога могао лакше израдити и био стабилнији.

Напомиње се на недостатак наставног кадра који је такође потребан и неопходан за извођење свих тих питања.

Сва стручна удружења упознаће детаљније своје студенте са пројектима нових наставних планова путем зборових или штампе. Предлози студената, чланова стручних удружења, такође ће се узимати у разматрање уколико су добри и правилно постављени.

Из наших Стручних и Економских Организација

ДЕМОНСТРАТОРСКЕ СЕКЦИЈЕ - САМОПОМОЋ СТУДЕНАТА У СТРУЧНОМ РАДУ

Рад демонстраторске секције Фармацеутског факултета

Ходницима хемиског института журно пролази неколико студената друге године. Улазе у велику светлу вежбаоницу и облачећи беле мантиле расправљају о ономе што је урађено јуче и шта ће се данас радити. То су студенти који се спремају за демонстраторе из аналитичке хемије. Они су озбиљно пришли томе раду позивајући његову вредност и обавезали су се да ће у одређеном року завршити курс квалитативне анализе.

Задатак овог демонстраторског курса је да оспособи известан број најбољих студената који ће своје знање преносити на остале студенте. Тиме ће се донекле отклонити недостатак асистената. За тај рад обавезало се 20 студената, који све своје слободно време проводе у лабораторији под паролом: постићи што боље резултате у оквиру такмичења у зимском семестру. На тај начин обављаће се настава несметано, јер ће они примити и извесне дужности асистента, трудећи се да другови којима они буду помагали постигну што бољи успех.

Асистенткиња спремно одговара на многобројна питања, тумачи теже хемиске реакције. Она се зауставља код сваког студента, објашњава му, потстиче га на размислање и на стварање закључака, учи га да „хемиски“ мисли, како се то код нас каже. Од тих студената тражи се много више него од осталих, али им се зато пружа могућност да више раде и науке.

У епруветама развија се сумпор, водоник, азотна једињења и други гасови. То ником не смета. У вежбаоници тихи жагор. То неколико будућих демонстратора расправља о хемиској реакцији са старијим друговима. И они су овде

добровољно. Помажу својим млађим колегама.

То је први покушај да се од студената створе стручни кадрови и да се студентима пружи више могућности и потстицаја за самосталан рад.

На Техничком факултету професори пружају пуну помоћ демонстраторима

На недавно одржаној конференцији демонстратора и професора Техничког факултета, обећали су професори своју пуну сарадњу и помоћ демонстраторима.

На грађевинском отсеку 11 демонстратора помаже у вежбама из отпорности материјала, а 4 демонстратора показују нацртну геометрију. У међувремену одржана су још 4 курса истих предмета и да то је 75 радних часова. Организација су вежбе из математике на грађевинском и рударском отсеку, које обухватају 600 студената. На тим вежбама демонстрира 13 студената.

На машинском и електро-техничком отсеку 45 демонстратора руководи групама које сачињавају 6 кружока. Вежбе се одржавају два пута недељно по два сата. Завод за физику и хемију пружа могућности за рад тринаесторици демонстратора. На архитектонском отсеку 10 демонстратора показује цртање архитектонских облика.

На рударском отсеку, који је прошле године основан, демонстратори држе курс из математике и нацртне геометрије. Курс похађа 60 другова.

Д. Дунђерски

Студенти технике учествовали су у пројектовању пута Доњи Матејевац

Маја месеца ове године Министарство грађевина расписало је конкурс за пројектовање пута Доњи Матејевац на који су се са грађевинског отсека Техничког факултета пријавила само два друга: Даничић и Бењамин Соцков.

Другови Даничић и Соцков су из оне генерације ученика Средњотехничке школе који су је завршили још 1939 године без права да се упишу на факултет. У међувремену, ралећи на свом практичном усавршавању, они сада студирају грађевинску технику, са жељом да још више прошире своје знање и тиме што потпуније користе обнову. И када је Министарство грађевина расписало конкурс — једино су се њих двојица пријавили са свог отсека. Само Министарство указало им је пуну помоћ пружајући им могућности да дођу до потребних карти и остало.

Друг Даничић каже: „Штета је што је одзив за конкурс био овако слаб. Са нашег отсека на конкурс смо учествовали само нас двојица. Овакви радови могу сваком студенту корисно да послуже у буду-

ћој пракси. Ја сам се прихватио овог прилично замашног посла ма да сам запослен и без довољног искуства. Терен је био тежак, висинска разлика је износила око 700 м а пут у дољини од 20 км. везује два села. Обратио сам нарочиту пажњу на квалитет рада и радио сам више од месец дана.“

Друг Соцков је тежиште свога рада баио на што јевтинију израду пута како би до његове изградње што пре дошло.

Конкурсна комисија правилно је оценила ове радове и доделила им две прве новчане награде. Рад друга Даничића награђен је сумом од 3000 дин. а рад друга Соцкова, као рад који не заостаје у многоме за првим, са 2000 динара.

Министарство грађевина одредило је специјалан буџет за сличне конкурсе, на којима ће наши студенти моћи да учествују дајући своје радове и развијајући своје способности.

Пример другова Даничића и Соцкова треба да буде осталим студентима потстрек за сличне радове.

М. Прокић

Ветеринари су решили ишћење демонстратора

Ветеринарски факултет је ове године добио од Савезног министарства пољопривреде кредит за 13 демонстраторских места. Искуство из прошлогодишњег рада показало је да је овај број недовољан. Иницијативу за пријављивање добровољних демонстратора дала је трећа година. Тако се за демонстратора из остеологије пријавило добровољно 35 студената и то са друге године. Од овог броја узето је 28 другова. То су све студенти који су се својим прошлогодишњим радом оспособили за демонстраторе. Од ових су образоване четири групе и свака од њих броји шест демонстратора. На сваком од демонстратора долази по 35 другова са прве године. Њихов је рад већ отпочео.

Демонстратори за физиологију и хистологију нису још отпочели са радом, јер се врше припреме у новоподигнутој згради. Успех и повољно решење овог питања врло важног за наш факултет лежи у залагању студената старијих година да помогну својим млађим друговима као и у жељи да кроз такмичење у зимском семестру што боље припреме своје млађе другове за прве испите.

Ђорђе Сегић, ст. вет.

Формирање кружока на Пољопривредно-шумарском факултету

После објављивања такмичења у току зимског семестра, стручно удружење Пољопривредно-шумарског факултета отпочело је са формирањем кружока и досада је успело да организује 168 кружока обухвативши 667 студената. Студенти старијих година схватили су корист учења по кружоцима на основу искуства из прошлогодишњег рада, па су и сада одмах масовно приступили. Тако су шумари и агрономи са VI семестра сви ступили у кружоке, а агрономи са V семестра обухваћени су у кружоцима са 83%.

Међутим, студенти прве године, изгледа, да досада нису схватили значај учења у кружоцима што се види по њиховом слабом учешћу у колективном учењу. Разлози су, свакако, још недовољна обавештеност о предности оваквог рада и међусобно непознавање.

Са формирањем кружока јавља се и такмичење у њима. Тако је у кружоку на III семестру шумарског отсека позвао све остале кружоке на такмичење. Ово је почетак такмичења међу кружоцима.

Вита Стефановић

Курс руског језика на Ветеринарском факултету

Студенти ветерине су са задовољством примили вест о организовању курса руског језика. Како је било објављено да са пријављивањем за курс треба пожурити, јер ће курс започети одмах по упису — сви су студенти на време извршили упис, а курс ни до данас није почео. Курсом је требало да руководи друг Миша Бугарски, студент друге год. Све студенте, заинтересоване курсом, интересује зашто курс још увек не почиње када је попис извршен на време, а и предавач је ту. С обзиром на то да је нама знање руског језика неопходно потребно ради употребе научне литературе и многих ветеринарских убедника — сваки изгубљени дан за нас значи много.

Нисмо више бруцоши

Дисекциона сала број 2 испуњена је тежким мирисом формалина, па ипак, кад су кружоци заузели своја места око столова са лешевима, многи је студент дисао са дубоким олакшањем:

— Другови, нисмо више бруцоши!

У белим мантилима наша група већ много више личи на „прави“ санитар. То најбољи сведоче наше прве анатомске вежбе.

Пред нама је низ столова на којима леже лешеве припремљени за секцирање. Неко за суседним столом нервозно звецка пинцетом и скалпером. Нестрпљиво очекујемо да повучемо први зарез. Сећамо се прошлогодишњих предавања и вежби и све нам у овом тренутку изгледа веома јасно — и компликовани механизам човека и читав splet испреплетаног ткива.

— Чим га отворим, ево видиш овде, повуци кожу и наћи ћеш

на fascia. Испод ње је musculus pectoralis, то већ знаш... Просечеш њега, овако са стране... Са свих страна одјекнују оваква и слична објашњења. Звекет пинцета постаје све јачи, да и затим изгуби у општем жагору, који је растао у сали.

И ето, кружок за столом до мене објавио је такмичење. Ни једна вена се не сме пресећи, ни један нерв оштетити! Неко у шали обећава кружоку који најбоље издвоји препарате назив „ударника“.

Опрезно и одлучно приступа се раду. За суседним столом бруји задовољан бас.

— Родно сам се за хирурга, по свему се види!

— Колега, колега, па шта радиш? Лагано одвајајте слојеве, а не тако! Гледајте, пресецили сте нерв!

— Ударник! — Чује се неки сопран, али демонстратор озбиљно опомиње:

— Колегинице, може се и вама десити!

Бас и сопран су замукли и са више пажње пришли послу.

Сваки се кружок труди да својом спретношћу изненади и задиви демонстратора. Један колега, у недостатку пинцете, одваја рукама масно ткиво. Мој сусед уз препарат философира:

— И ово ти је некад била жена, молим те! Следе разна мишљења о животу, о његовој краткотрајности итд.

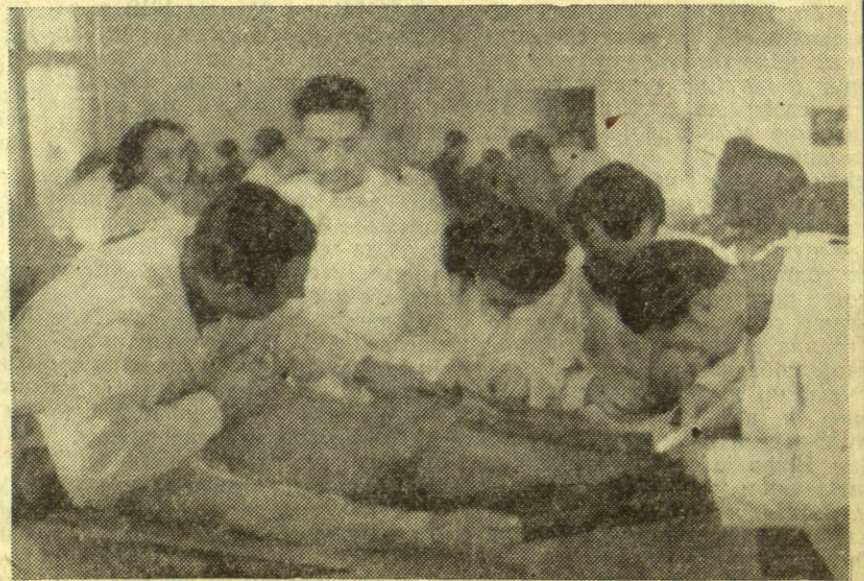
— Пазите на артерију! Која је то артерија?

— Па... accillarisl!

Brachialis, колера! У овом делу већ се зове brachialis...

Посета професора све нас је разведрила. Одобравање и задовољство које показује разгледајући наше препарате још нам једном показује: нисмо више бруцоши!

В. Н., студ. мед.

На анатомским вежбама

Наш културни живот

Универзитетски оркестар

Прошле године су у Београду постојала три омладинска студентска оркестра и то: оркестар друштва „Лола Рибар“, Културно-уметничког друштва Универзитета и оркестар Музичке академије. Сви су они имали поред својих добрих страна и извесне недостатке, којима је био најбитнији узорак оскудица у сталним члановима, поглавито виолинистима, виолистима и дувачима. Услед тога су другови који су свирали на овим инструментима морали да учествују у раду сва три оркестра, те нису имали довољно времена да се припреме. С друге стране појачања која су тражила друга два оркестра, Музичка академија често није могла да да, јер је велики број њених студената свирао у Београдској филхармонији, оперском или радио-оркестру.

Предлог студената Музичке академије повољније решава досадашње недостатке. Он се састоји у стварању студентског оркестра коме би оркестар Музичке академије био језгро. Њиме би руководио професор дириговања као и студенти његове класе, те би на тај начин сам оркестар био под надзором наших најбољих стручњака, а тиме би му се створили и услови за потпун развој. Истовремено је то и најбољи начин да се око овог оркестра, као језгра, окупе и други студенти који свирају. Оркестар формиран на овај начин, уз сталан и озбиљан рад, моћи ће достојно да репрезентује студенте и у исто време да допринесе и њиховом музичком васпитању.

Арсен Трива, ст. Муз. акад.

Нова библиотека на Пољопривредно-шумарском факултету

У току такмичења на Пољопривредно-шумарском факултету је ових дана извршено свечано отварање библиотеке.

Акција за обнову факултетске библиотеке дала је добре резултате. Библиотека за сада броји 910 књига од којих су 586 стручног карактера, док су остале лепе књижевности. Отварањем библиотеке која располаже и приличним бројем стручних књига пружиће се студентима могућност за лакши рад.

Ипак, овај број књига је прилично скроман и студенти Пољопривредно-шумарског факултета неће се на овоме зауставити, већ ће своју библиотеку и даље попуњавати сакупљањем књига међу самим студентима.

НЕИСПУЊЕНЕ ОБАВЕЗЕ МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА ПРОПУСТИ У ПОЧЕТКУ НАШЕГ ТАКМИЧЕЊА

После дугих дискусија културно-просветног одбора Медицинског факултета, најзад је створен план такмичења у првом семестру. По том плану требало је да дебатни клуб одржава предавања месечно, а поред тога и предавања по годинама и групама. Тако је међу првим предавањима требало да буде „Сликариство и вајарство XIX и XX века“, као уводно предавање пре колективне посете овој изложби. Предавање није одржано иако је изложба одавно завршена. Пре избора, план је предвиђао предавање: „Борба за уставност српског народа“ — које такође није одржано. Тако на медицинском факултету није одржано ниједно предавање предвиђено за првих месец дана. Томе морам додати да се културно-просветни одбор није постарао да пронађе руководиоца дебатног клуба.

Културно-уметничка група дала је до сада приредбу радницама у духу предизборне кампање. Програм, — због нередовног долажења

на пробе и читање припреме које су вршене на брзину — неколико дана пре давања приредбе, приликом је неуспео. После ових неуспеха, остала је и ова секција без руководиоца.

Предвиђала се и изложба посвећена радovima на Посавским каналима, која је, такође, пала у заборава.

Дописничка мрежа, која броји 40 чланова, не даје за „Народни студент“ ни 3 дописа недељно, који би се могли штампати. Ако би се тим темпом наставило — обавеза од 600 дописа остаће као пример неиспуњавања датих обавеза.

План је такође предвидео 15 бројева зидних новина у првом семестру. До данас су изашла само два броја.

Културно-просветни рад на нашем факултету биће и даље несрећан, а број пропуста у такмичењу повећаће се, све док се не одреде руководиоци појединих секција, а НСО не буде вршио контролу рада чланова секција. Димитријевић.

Са састанка драмске секције Филозофског факултета

У слушаоници број 17 весео жагор. Драмска секција има свој први састанак.

Мислио сам да ће овај састанак имати дилетантски карактер. Но чим сам ступио у просторију добих утисак да се ради о нечем озбиљном. Жагор се стишава. Друг Милановић Поповић-Мавид, наш познати драмски уметник примио се одговорног задатка да младе људе упутује у позоришну уметност. Он повлачи паралелу између позоришне и осталих уметности.

„Суштина позоришне уметности — каже он — то је способност извесних лица да приме у себе, да проживе и да пренесу на друге туђа осећања.“

„Нигде се човек није тако проткао, зашао у дубину свог рада као код позоришне уметности.“

Потом је изложио како је пре сматрана а како се данас сматра позоришна уметност, прелазећи на практичан рад друг Мавид је рекао:

„Ми ћемо се другови придржавати онога што је рекао Леонардо Давинчи: Прво научите све оно што се односи на нашу уметност па тек онда почети са радом.“

Затим је почео практичан рад.

Дилетантска секција Пољопривредног факултета

Дилетантска секција Пољопривредно-шумарског факултета отпочела је са радом. Досада је два пута на селу давана једночинка „Божица у борби против реакције“.

Засада се вежбају и ускоро ће бити изведени: Чеховљева комедија „Просидба“ и позоришни комад са песмом „Кад срце говори“ од Рамашова.

Приступило се такође вежбању Нушићеве трагикомедије „Покојник“. Чланови секције су се обавезали да ће ово дело до 15 децембра оспособити за позорницу. Зато се одмах приступило инструктивном раду како би се ова обавеза испунила.

Душан Шуша

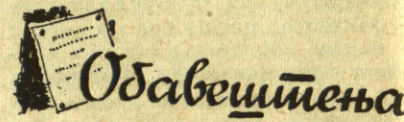
Сваки је требало да прикаже по неко осећање. Било је боље и слабије глуме. При свакој грешци друг Поповић исправља и даје по неки драгоцен савет.

Првом часу рада драмске секције присуствовало је 26 особа. Другарице су бројније. Наш учитељ се нада да ће из дан у дан овај број расти.

У току ове недеље...

На филозофском факултету основана је литерарна секција. На њој ће се читати самостални радови студената који се баве литерарним радом. Циљ секције је да активизира што већи број студената, да помогне младим књижевницима и песницима у погледу даљег развијања. За сада је највећим бројем заступљена славијстичка група и група историје уметности. Састанци секције ће се одржавати на факултету четвртом у 19 часова.

Дилетантска секција Правног факултета је упоредо са припремањем тачака за приредбу почела да припремањем комада „Младост отаца“ од Горбатовога. Текст је већ савладан и сада се већ прешло на проучавање улога. У том циљу су другови слушали пренос истог комада преко радија. Комад су изводили чланови Драмског студија београдске радио-станције. Поред тога су другови гледали заједно филм „То је било у Донбасу“ како би се упознали са тумачењем улога од стране совјетских глумаца.

„ПОСАВСКО ВЕЧЕ“

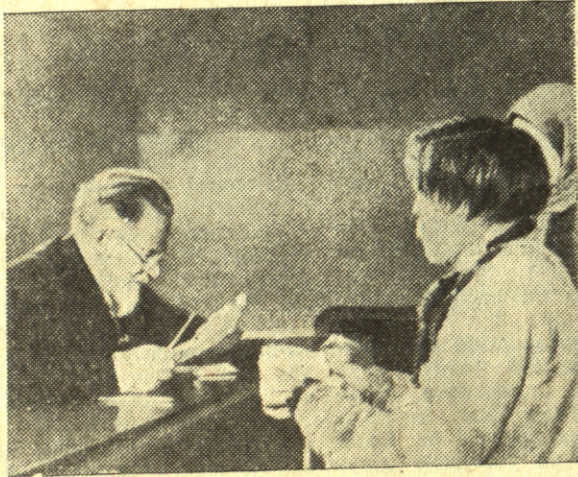
Студенти медицине, бригадири VIII и IX радне бригаде, одржаће у суботу, 23. о. м. у 20 часова приредбу у Дому културе Главне војне болнице. Улаз из Делиградске улице.

КУРС ДОПИСНИКА

ДАНАС У 20 ЧАСОВА, У АМФИТЕАТРУ IV НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ, ОДРЖАЋЕ СЕ КУРС ДОПИСНИКА.

ПОВОДОМ ГОДИШЊИЦЕ СМРТИ КАЛИЊИНА

Москва, Кремљ, Михаилу Ивановичу Калињину — Савењев

Мало се ко сада сећа мале забелешке отштампане у листу „Известаја“ 25. априла 1919. г. У њој се саопштавало да ће председник В.Ц.И.К. Михаил Иванович Калињин примити све грађане у одређене дане и сате у четвртном дому совјета, који се налази у Моховој улици бр. 7.

Ја сам такође читао то саопштење, али никако нисам могао да замислим да ћу кроз десет година имати срећу да радим са М. И. Калињиним у његовој пријемној канцеларији.

Сећам се како сам се узбуђивао у почетку, када сам први пут, скоро пре двадесет година, присуствовао пријему код Калињина. Осамнаест година ја сам радио у пријемној просторији председника Врховног совјета. Много пута за тих година ја сам видео са прозора своје собе како је М. И. Калињин излазио из Троицких капија Кремља и пешички прелазео трг, упућујући се нама у своју собу за пријем. Ишао је он са увек истом црном ташном у рукама и пролазници, познавши га, заустављали су се да би се поздравили са њим и да би му пожелели здравље.

Стотине хиљада људи наше земље прошло је кроз дом у Моховој улици. Сваки грађанин могао је да отвори врата дома на Моховој и

да уђе у собу за пријем шефа совјетске државе. Овде, у великој соби, стојећи за подукружним преградом, примао је М. И. Калињин своје посетиоце — изасланике са села, раднике и Црвеноармејце, писце и научнике.

У протоколу седнице Президијума В.Ц.И.К. од 31. маја 1919. г. записано је: „Да би се широког масама учинили што приступачнијим, пријеме посетилаца код Председника В.Ц.И.К. обављати ван зидине Крамља“. Познато је да је Калињин допутовао из Петрограда у Москву 19. априла 1919. г. а после месец дана већ је толико много посетилаца намеравало да дође к њему, да се појавило питање о сталном месту састанака Шефа државе с народом.

За време постојања пријемне канцеларије, М. И. Калињин и његови најближи помоћници примали су око милион људи. Овде је на име Михаила Ивановича дошло више од четири милиона писама.

О чему су писали Калињину? Карактер писама мењао се у зависности од периода који је преживљавала Совјетска земља. Тридесетих година на нашој пошти преовлађивала су писма сељака. Сада она чине једва 5% целокупне поште канцеларије. У почетку су сељаци писали о додељива-

њу земље, о инвентару и стоци, жалби се на неправилности у колективизацији сеоског газдинства. Временом карактер писама са села сасвим се изменио. Долазиле су молбе за ступање у колхоз, жалбе због искључења из сеоских радних задруга, колективне молбе да се колхозницима доделе упуту за бање, молиле су за исплату пензија за испуњене године. Почевши од 1934. г. почела су да преовлађују заједничка писма са села. У њима се говорило о нормама зараде, о систему обрачуна, о расподели дохотка. Према томе, сваке године, све се мање и мање добијало писама са села, али зато се увећавао долазак писама из фабрика. Радници су се обраћали са предлозима за рационализацију, саопштавали о својим изумима и томе сл. Ретко је које писмо говорило о питању материјалне помоћи; но зато почела су да долазе писма са молбом за примање на универзитет, о прелазу у Совјетско држављанство. Научници су писали о својим радovima, архитектке, писци и уметници писали су о својим стваралачким плановима, тражили савете, чекали критику.

— Рад у нашој канцеларији је политички рад — говорио нам је М. И. Калињин. Његова суштина састоји се у томе да грађанима Совјетског савеза не нашавши на другим местима своја права, нађу га код нас, као код последње инстанце.

Читајући писма и пажљиво разматрајући сваку молбу, М. И. Калињин испуњавао је све законите захтеве.

— Ако то молба заслужује, ја одмах по њој одговорим човеку, а не шаљем је у државни апарат, — говорио нам је друг Калињин. — Тамо ће и тако одбити и човек ће после тога рећи: „Ето, Калињин је добар, али његов апарат је бирократски.“ Паметнији ће помислити: „Калињин је лукав. Сам није одбио, а послао је апарату да би нас тамо одбили.“ За руководиоца таква карактеристика је такође неугодна.

У једном од писама која се чувају у нашој архиви, стара сеоска учитељица пише М. И.: „Ви сте тако праведни и мудри да је правило што су Вас прозвали Народном Савешћу...“

Михаило Иванович је захтевао од свих нас крајњу честитост и

објективност у погледу писама, јер из сваког писма стоји живи човек. Он нам је често говорио: „Може бити да некоме од вас изгледа његов посао у пријемној канцеларији неважан. То није привредни рад где су резултати одмах тако видни. Али зато, да би овде неко радио, потребно је да резуме целокупну политику Партије и Совјетске власти, и то добро да разуме. Социјалистичка изградња не састоји се једино у изградњи путева и мостова, фабрика и кућа, — то је материјални део социјалистичке изградње... Код нас се преустројава психологија човека, проверавају односи човека према човеку. Формира се, ако тако може да се каже, човечанско друштво социјалистичких грађана. Ми смо, у извесном степену, васпитајемо, стварамо тога новог човека. Кад ви овде правилно решавате какво питање, удовољити молби човека то још најзад није све. Сувише мало је задовољити 50—100 хиљада молилаца, али и то је важно, зато што ми остварујемо своју политику, политику подизања човека на нов чиниво, гајење људских другарских братских односа. Те особине не рађају се одједанпут.“

Ја се сећам како је Михаил Иванович примао људе, како је разговарао са њима. Чак ни сто није одвајао Калињина од посетилаца. Ови су му прилазили, окружавали га. Често, саступавши неку молбу Михаил Иванович је сматрао неопходним да јој да друштвени карактер, и гласно обрађујући се свима који су се налазили у пријемној канцеларији, објашњавао је у чему има право, или у чему се преварио човек који му се обратио.

Огромни ормани наше архиве, од врха до дна, набијени су писмима са кратком адресом на ковертицама: „Москва, Кремљ М. И. Калињину.“ Писма написана несијурном децом руком, проугла са бројем пољске поште, коверти са поштанским печатима скоро свих великих и малих совјетских градова, писма академика Капица, маршала Толбухина, позиви на сеоске свадбе, на прославу војног училишта, на отварање фабрика. Писма од младог радника који ради за тезгом за којом је некада радио и Калињин, од лењинградске ученице која станује у стану на Василевском острву у

који је некад често долазио Калињин. Некада ће се биографи М. И. Калињина користити овим писмима. Они ће наћи у њима богат материјал, и пред савременицима и потомцима подићи ће се још упечатљивије светли лик свесавезног претседника.

У дане рата на адресу пријемне канцеларије долазила је огромна количина писама са молбом о одаштињању на фронт. Нарочито много их је добијано од војника из позадине. Ево једног од таквих писама: „Драги Михаил Ивановичу — пише Вам Црвеноармејца Иван Милов. Мој отац је пао у боју јуначком смрћу. Два брата су такође погинула у рату са проклетим Немцима. Моја мајка и рођаци моле ме, као последњег њиховог сина, да се осветим Немцима за погинуле. Мојим Вас да ме пошаљете на фронт, јер ће ми бити непријатно пред мајком и целим народом.“ На овом писму испод речи „одобрити“ стоји јасан потпис М. И. Калињина.

А ево писама захвалности. У једном од њих приложена је фотографија. Из писама се види да се црвеноармејца А. К. Гершун обраћа другу Калињину с молбом да помогне његову породици која се евакуисала из Одесе. По наређењу Михаила Ивановича породици црвеноармејца био је одобрен повратак у Одесу и послат новац за пут. А у писму ево шта је написано: „Тек сам добио Ваше писмо, драги Михаил Ивановичу, читам и радостан сам. Свим својим ратним друговима говорио сам о својој радости и показивао Ваше писмо. Ја бих желео да ме видите да би сте знали како сте усрећили човека. Тако велику радост могао би да опише само Лав Талстој, а ја не могу. То није само моја радост. Сви наши црвеноармејци су срећни што се Ви бринете о нама. Ја сада не бринем за своју породицу, а Ви ћете још чути како ћу се сада борити.“

Захвалност за материјалну помоћ од мајке са много деце, захвалност за скупоцен лек послат у Јерменију, за трагање за сином са састанка са мужем у болници, за упућивање у музичку школу за ослепеле у рату... Али ово је само кап у мору захвалности за она добра дела која је совјетским људима чинио Михаил Иванович Калињин.

НОВИ ФАКУЛТЕТИ У САРАЈЕВУ И СКОПЉУ ОТПОЧЕЛИ СУ РАД

Отварање Филозофског факултета
Македонског универзитета у
Скопљу

29. о. м. ће се свечано отворити филозофски факултет Македонског универзитета у Скопљу.

Факултет ће отпочети рад са 450 уписаних студената. Међу њима има и старих и нових студената. У своме раду факултет ће добити подршку од факултета у Љубљани, Загребу и Београду, нарочито у погледу наставног кадра.

Комисија која је испитивала могућност рада Медицинског факултета нашла је да постоје потребни услови за његово отварање. Изабрани су матичари Медицинског

факултета, који ће изабрати и предложити професоре, језгро будућег наставног кадра факултета. Медицински факултет ће отпочети са радом, септембра 1947 год. У првој години ће факултет примити 200 нових студената.

ОТПОЧЕЛА СУ ПРЕДАВАЊА НА МЕДИЦИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ У САРАЈЕВУ

После свих извршених припрема, 16. о. м. су отпочела предавања на Медицинском факултету у Сарајеву.

Истовремено врше се припреме за отварање Правног факултета. Већ је расписан конкурс за наставни кадар.

У Београду је основан Одбор ратних инвалида студената и средњошколаца

17 новембра одржана је у сали Инвалидског дома прва конференција студената и средњошколских инвалида из Народно-ослободилачког рата. Циљ конференције је био стварање Одбора ратних инвалида-студената и средњошколаца у Београду.

Конференцију је отворио друг Славко Стијачић, студент, члан Главног Одбора ратних инвалида Југославије, поздравивши потпредседника Главног одбора ратних инвалида Југославије, пуковника-инвалида Петра Брајовића и око 250 студената и средњошколаца.

Затим је друг Поп-Лазнић Драгољуб, студент, прочитао реферат о задацима одбора студената и средњошколаца у коме је истакао велику разлику између положаја инвалида данас и положаја инвалида у предратној Југославији. У реферату је подвукао да инвалиди који су толико много дали у рату, треба и данас да предначе, нарочито студенти и средњошколци као носиоци напретка, бољег и лепшег живота наших народа.

После дискусије о реферату на састанку су донесени следећи закључци:

1) да сви студенти и средњошколци-инвалиди буду чланови инвалидске организације;

2) да сви студенти и средњошколци, инвалиди свестрано учествују у извршењу постављених задатака од стране инвалидске организације;

3) да сви студенти и средњошколци-инвалиди уредно и на време дају испите;

4) да свесрдно помажу Народну студентску и средњошколску омладину у свим антифашистичким организацијама и

5) да нарочито поклоне пажњу културно-просветном раду, који ће се оформити у следећим секцијама: а) дописничка, б) предавачка, в) хорска и г) физкултурна.

На крају је на предлог кандидационог одбора изабран одбор од 13 чланова и упућени су поздравити другу маршалу Титу и Главног одбору ратних инвалида Југославије.

Значај Државног института за физкултуру

Ми данас још увек немамо довољно физкултурних руководиоца и стручњака. Тај се проблем поставио пред наше највише руководење. Оно га је решило на тај начин што је основало први пут у историји наше физкултуре високу физкултурну школу Државни институт за физкултуру. Тај институт је основан по узору на совјетске институте и има за задатак да за три године спреми студенте за руководиоце новог типа, тј. да им пружи солидно стручно и политичко знање као и опште образовање. Поред редовне наставе која се већ нормално одвија, самоницијативно се одржавају и поподневна предавања у оквиру катедри. Тако на пример постоји спортско-медицинска катедра, катедра педагошких наука, предвојничке обуке, друштвених наука, затим катедра гимнастике, лаке атлетике, спортских игара, пливања, батилачких спортова итд. А самостални курсеви одржавају се из појединих предмета као: хемије, физике, народних игара, ритмике и др. На тим поподневним предавањима учествују и другови наставници који добровољним радом доприносе нашем будућем успеху.

Пошто је то једини институт те врсте у нашој земљи, заступљене су све федералне јединице са својим представницима, а има их и из зоне „Б“ Јулијске Крајине. Најважније у том нашем колективном

животу је настојање да се што више зближимо и упознамо, да остваримо идеју братства и јединства.

Једриличарски кружок Техничког факултета

Спортско-ваздухопловно друштво Београда добило је пре кратког времена неколико једрилица за почетничку обуку. Тиме су створени основни и реални услови за организацију једриличарских група међу београдском омладином. И први успеси су већ очигледни. Једриличарске групе постоје скоро у свима школама, а почињу да се организују и међу омладинцима разних предузећа.

На првом свом састанку, група је решила да сада учи летење само 20 другова с обзиром на оскудицу у једрилицама и на то да повољно време за летење неће више дуго трајати. Остали ће тежиште свога рада пребацити на теориско обучавање, на оснивање радионице у којој би група у току зиме направила сопствене једрилице.

Од састанка се ова одлука одлучно приводи у дело. Одредена група од 20 другова користи све своје слободно време, одлази на Бањицу, где су засада смештене једрилице Спортског ваздухопловног друштва и учи летење. Сваких десет дана одржава се састанак, на коме већ искуснији другови, старији и пилоти једриличари, држе предавања из теорије летења.

Први задатак радионице биће оправка једног „Врапца“, једне „Шеве“ и једне доста оштећене „Чавке“, које се налазе на факултету. Но главни задатак групе је сте грађење три нове једрилице у току зиме.

Пољопривредни институт у Харкову

Разговор са Тамаром Јермовом, студенткињом Минског универзитета, учесницом Другог међународног студентског конгреса

Разговарала сам са представницима студената многих земаља.

И многе мисли су у мени изазвале ти отворени пријатељски разговори. Мислила сам о томе како је омладина моје земље ослобођена многих брига, којима су оптерећени студенти у иностранству. У Совјетском Савезу неупоредиво је лакше постати студент него у ма којој другој земљи; лакше је добити више образовање и, што је нарочито важно, наћи рада према својој струци по свршеном школовању. Наши студенти, као и сав наш народ, не знају за многе ружне појаве капитализма, које су распрострањене у англо-саксонским земаљама и колонијама. Мислим на дискриминацију у односу на расу, националност и имовно стање.

У високе школе Совјетског Савеза, примљено је ове године око 200.000 људи. Ко су ти људи? Сви су они деца радника, сељака, интелектуалаца, преставници свих националности којима је насељена совјетска земља.

Да ли је исто тако лако младиху, на пример у Америци, да ступи на универзитет, ако је син сиротних родитеља, или ако није Американац, већ Црнац или Индијанац?

Нас, совјетске студенте, запањило је што су наше колеге у Енглеској принуђене да плаћају чак и коришћење институтских лабораторија.

Тежак утисак су оставиле на нас, совјетске студенте, изјаве које су на конгресу дали делегати напредне студентске омладине Индије. Ти млади људи, као и хиљаде њихових другова живе под тешким животним условима. Напредни део индиске студентске омладине активно учествује у борби за независност своје отаџбине. Овог пролећа у Калкути је убијено око 100 студената приликом манифестовања солидарности са ухапшеним морнарима.

Сећам се и причања храбре шпанске студенткиње, која је недавно побегла из Франковог за-

творара. Априла ове године Франко је намеравао да свечано открије у Мадриду обелиск у част своје победе над републиканцима. Кад је са обелиска скинут застор, на споменику је била учвршћена црвена заставица. Ту заставу истакли су мадридски студенти.

Говорила сам о томе како млади људи у СССР-у и у иностранству постају студенти, какви су услови за живот студената моје земље а какви у капиталистичким земаљама. Али, школовање је завршено, диплома је добијена. Како се запошлити?

Над совјетским студентима не лебди, нити ће лебдети сенка беспослице. Рад сваког совјетског човека, а нарочито човека с вишим образовањем, увек ће наћи најбољу примену у СССР-у.

Пред совјетском омладином широко је отворен пут у живот. Полетни и стваралачки рад за добро народа — ето шта чека по свршеној школи све совјетске студенте. (Превод са руског).

Из Устава Интернационале студентске уније

Права

Свако удружење које је члан ИСУ има права:

а) да узме учешћа у дискусији и доношењу одлука по свим питањима на међународним студентским конгресима;

б) да подноси предлог за дискусију Конгресу и другим управним телима;

в) где није заступљено у управном телу, удружење има право да присуствује када ма које од управних тела дискутује или одлучује по питањима која се односе на дотично удружење;

г) у случају нарочитих проблема или потреба које би се појавиле обратити се управним телима ИСУ за помоћ у решавању ових проблема;

д) право да се одвоји;

е) право да поседује титулу чланства ИСУ и да употреби амблем ИСУ.

Обавезе:

Свако удружење, члан ИСУ:

а) држаће се Устава ИСУ, спровођење одлуке Конгреса и других управних тела и помагати унију на спровођењу општих смерница ИСУ. Свака одлука ИСУ које се не придржава национално удружење поднеће се Савету за крајње решење;

б) да периодично извештава ИСУ о својој делатности;

в) да шири већу сарадњу између представничких и активних демократских студентских удружења у својој земљи и да се труди да их

придобие за члана ИСУ под условима да су вредни избора — подређено делу 1;

г) да ради у својој земљи на оснивању јакон националног удружења, демократског и репрезентативног по својој природи;

д) не сме садржати никакве трагове фашизма нити фашистичку или империјалистичку идеологију, нити изражавати ма какву пропаганду дискриминације, основану на разлици полова, друштвеног положаја, политичког опредељења, религије или расе;

е) прошири своје односе са свим студентским организацијама које раде на прогресу и пружити подршку оним студентским удружењима, којима је она потребна;

ж) полагати таксе, које се захтевају одлукама управних тела.

Пријем у чланство, одвајање и избацивање

а) студентска удружења заступљена на отварању Светског студентског конгреса у августу 1946, у чије име је устав изгласан и потписан, подложен ратификацији од стране заступљених удружења, могу постати чланови (део V Чланови...). Такво чланство обухвата плаћање уписа условљено у делу VI, подотсек 1. а, VII, у року од шест месеци од приступног конгреса;

б) студентска удружења која траже чланство морају обавестити Савет ИСУ о својој одлуци да у свајају Устав и о својој готовости

да га се придржавају. Нови чланови примаће се у ИСУ одлуком Савета, подложеном ратификацији од стране конгреса;

в) у случају да се ма које удружење, члан ИСУ не придржава Устава, Савет ИСУ скренуће удружењу пажњу на ову чињеницу и ако ова и сличне мере не буду довољне, Савет има право да одлучи двотрећинском већином присутних гласова да укине или избаци дотично удружење — подложно ратификацији двотрећинском већином гласова Конгреса;

д) удружења, чланови ИСУ која намеравају да се одвоје морају обавестити Савет ИСУ у својој одлуци. Одвајање се извршује 12 месеци после објаве Извршног комитета.

Део VI Управна и извршна тела ИСУ

Управна тела ИСУ биће Међународни студентски конгрес и Савет.

Подотсек 1. Конгрес

а) Међународни студентски конгрес је јесте највише управно тело ИСУ које је овлашћено да:

И. Дискутује и усваја одлуке по општим проблемима у вези са стањем и студентском делатношћу и да направи програм рада ИСУ.

II. Одобри амандмане и правилник устава двотрећинском већином присутних гласача.

III. Да одлучује о броју представника у Савету из сваке земље и да одобри наименоване претставнике од стране националних делегација.

(Наставиће се)

ПРИЛОЗИ ЗА ПОМОЋ АЛБАНИЈИ

У вези са акцијом прикупљања помоћи за пострадале у Албанији коју ових дана спроводи наш Универзитет, на ЕКВШ-у је преко културно-просветног одбора факултета досада сакупљено 4270 динара.

Српски уметници

БУДИМПЕШТА—БЕОГРАД

У недељу после подне на стадиону ЦДЈА одиграће се интернационална фудбалска утакмица између Будимпеште и Београда. У последњим сусретима Мађари су показали видне резултате, о чему нарочито сведочи нерешен резултат у Паризу. Због тога је недељни сусрет побудрио огромно интересовање, тако да је већина улазница већ распродата. Поред тога што ће ова утакмица послужити као мерило снаге нашег и мађарског фудбала, она ће допринети јачању пријатељских односа између двеју наших суседних земаља.

ЈЕСЕЊИ КРОС Победа народа

Другарице са Правног и ЕКВШ стартују. На десној страни је Мирјана Стинимировић, студент права, победница на „Пролетњем кросу“, и првак свога факултета. Она је систематски тренирала и верује у успех. Прича нам о својим свакодневним тренинзима. Правнице се у њу уздају и уступају јој први ред.

„Сањала сам да сам стигла прва“, прича Драгица Драгчевић и са крајњим узбуђењем чека знак за полазак.

„Е, онда беш стигли сигурно последња“, додаје друга. Тискање, тапкање у месту. То је последњи тренинг и на знак звижњаке — старт!

Једна другарица, изгледа да је медицинарка, прилази столу записничара сва задихана. „Који је ваш број другарице?“, пита је записничар. Погледа на себе и око себе, а затим и на пут одакле је дошла. Нема га. Али као да се присети. Скиде са рамена своју ташну, отвори је и показа број. „Извините, нисам имала шпенадлу да га прикачим“, рече и продужи.

Овде је старт на 1000 метара или телефон број 6. — Хало, градски ресторани, да ли су пошле другарице са Филозофског и Техничког факултета. — Стартер гледа на сат. — Ух, још их нема, а за пет минута треба да стартују. — Иза завијутка чује се песма. Промало се једно отегнуто — бржее. — Трчећи долазе и ређају се на старту. Техничарке се труде да математички прорачунају стазу и време. „Филозофи“ се замислили. Понеку привлачи диван пејсаж који се простире преко Саве и Дунава. Све их трже глас стартера који им објашњава стазу.

— Стаза је видно обележена, а контролори ће вам давати правац. Држите један темпо. Када прођете кроз циљ одмах у свлачионицу док се не охладите.

Телефон опет звони. Долази и друга група.

— Правници и ЕКВШ на старту — чује се кроз трубу. Комашање. „Сада ћемо вам ми показати, ако су биле боље ваше другарице нећете ви“, хвале се „Економисти“. Као одговор правника пролази дупо скандирање: Сви кроз циљ!

Пошли су. На узимим пролази ма као на вратима кошнице. Већ су пред циљем. Први стижу. Последњих још нема. Један правник и „економиста“ боре се за — претпоследње место. После свих узалудних напора ухватили су један другог за руку и заједно протрчали кроз циљ.

Сви су већ мислили да је и последњи прошао када се појави група последњих. Шетају. Бројеве имају. По изгледу неки личе на такмичаре.

— Дакле роба има и употребну и прометну вредност то је јасно. — Ма знам ја то, али овде је реч конкретно о промету.

— Ех, ви сте се већ удаљили од теме. Него, другови, да ми мало потрчим, а дискусија се наставља после. Реч има Жижка.

И позната тројка — Мића Марковић, Жижка Радивојевић и Недељко Михајловић са Правног факултета „славно“ протрче кроз циљ — разуме се последњи.

У Зоолошком врту су смештени студенти технике. Код њих је врло живо мада се нису нашли у свом елементу. Неко рече да су

им ветеринари понудили размену. „Свако тражи своје“ — примети један филозоф. „Зашто баш нас овде да затворе, када ми никакве везе немамо са животињама“, јада се један грађевинар. Машинци се већ прсе. Заиста, они имају Банковића који је данас сигуран фаворит, али зато и архитектонци имају „Рођу“ у кога полагају велике наде. Старији су сви једногласно прихватили оно народно: полако али сигурно. Вире кроз жичану ограду и сваку групу поздраве са једним дугим „Ураааа“.

Код „филозофа“ гуљва. Одредили другове који ће на дан кроса бити у гардероби а њих нигде ни од корова. „Филозофска посла“, додају правници, тобоже као да су се они обезбедили. Али код правника су се брже нашли погодни људи за тај посао. Свлаче се и певају. Лаза Живић прилично свој број и већ се замишља као први. Аплауз, цвеће, снимање. Ту и тамо мање групе расправљају о разним плановима. Неки се већ такмиче са ЕКВШ-ом у скакању, бацању камена и др.

Неразумљиво је да се иначе одличној организацији овога такмичења могао да деси пропуст који баца сенку на цело такмичење. Није се смело догодити да се за микрофоном као репортер нађе друг који ће својим неинтелигентним шалама на рачун такмичара, кварити сјајан утисак овог масовног физкултурног иступа нашег физкултурног друштва. Репортер такмичења М. Павловић, студент медицине трудио се много да својим „духовитим“ досеткама расположи гледаоце, не волећи ни мало рачуна како оне делују на другове који се такмиче, нарочито на оне који стижу последњи. Називати их „забушантима“ потпуно је — мизантропско и у шали речено — неправилно.

Треба ценити труд свакога, треба поштовати напор свакога. За то што неко од такмичара није имао довољно снаге, или зато што није умео правилно да је расподели — то још није значило да је спикер могао да дозволи себи толику слободу прављењем видева који су негативно утицали на такмичаре и, унеколико, чинили неозбиљном организацију приредбе.

Поводом утакмице „Металац“ — „Црвена звезда“

Захваљујући простој, једноставној, оштрој игри „Металац“ је заслужено победио „Црвену Звезду“ са 3 : 1. Била је то типично првенствена игра, која је обилвала оштрим стартовима и изазвала нешто, што смо ми сматрали да је ствар прошлости. Није био редак случај, нарочито у другом полуремену када је резултат свакога тренутка могао да се промени, да су се неки играчи „Металца“ и „Црвене Звезде“ неспортски понашали. Тако је Печенчић, играч „Црвене Звезде“ ударио Мутавића намерно, у тренутку када овај код себе није имао лопту. Случај Печенчића није био усамљен. Пешић, играч „Металца“, често је играо оштрије, него што то правила дозвољавају. М. Живковић, такође играч „Металца“, непотребно је задржавао лопту приликом бацања аута, утицао је на своје

ШАХ ПРВЕНСТВО ФНРЈ У ШАХУ

Стање на табели после шестог кола показује да је млада шаховска гарда (Симоновић, Марковић, Божић) успешно прихватила борбу против старих опробаних интернационалних мајстора. Симоновић, који је једини претставник ОСФД „Црвена Звезда“, држи се на другом месту заједно са интернационалним мајсторима д-р Трифуновићем, Пирцом и Тотом, а испред Глигорића и осталих мајстора. То је до шестог кола уједно и највећа сензација турнира у Загребу.

Распоред на табели је следећи:
С. Вуковић и Томовић по 4, Симоновић, д-р Трифуновић, Пирц и Тот по 3,5; д-р Видмар, кап. Марковић, Бидев, Шубарић, Глигорић и Божић по 3; Милић, инж. Киднић, д-р Калабар 2,5; Рабар и Пуц 2; Б. Костић 1,5 и инж. Текавић 1 поен.
Костић, д-р Видмар, Марковић, Глигорић, Трифуновић и Рабар услед непарног броја учесника имају партију мање.

Доносимо партију у којој је Симоновић као црни одржао реми са интернационалним мајстором д-р Видмаром.

ДАМИНА ИНДИЈКА

Бели: д-р Видмар
Црни: Б. Симоновић

Бели: д-р Видмар Црни Б. Симоновић
1) d4 — Sf6; 2) c4 — e6; 3) Sf3 — b6; 4) g3 — Lb7; 5) Lg2 — Le7; 6) Sc3 — Se 4; 7) De2 — Sc3; 8) Dc3 — Le4; 9) 0-0 — 0-0; 10) Lf4 — Dc8; 11) Tfd — d6; 12) Tac1 — SD7; 13) Se1 — Lg2; 14) Sg2: Db7; 15) Dd3 — Tac8; 16) b4 — c6; 17) h4 — d5; 18) c5 — b5; 19) Se1 — a5; 20) a3 — Ta8; 21) Sf3 — a:b; 22) a:b — Ta4; 23) Tb1 — Tfa8; 24) Tb3 — Ta1; 25) Ta1 : Fa 1+; 26) Kc2 — Da8; 27) Tb1 — Ta3; 28) Tb3 — Ta1; 29) Tb1 — Ta3; 30) Tb3 — Ta1; remi.

Првенство факултета

Факултетска првенства у шаху зашла су у завршну фазу. Ускоро ће се одржати финални турнир за првенство универзитета, на коме ће бити заступљени сви факултети, пропорционално броју учесника на својим турнирима. Прва двојица стичу право учествовања на првенственом турниру „Црвене звезде“ који ће се одржати ове зиме.

ШАХОВСКО ПРВЕНСТВО ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА

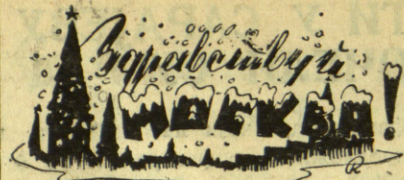
Почетком овог месеца отпочело је првенство у шаху на Правном факултету. Одзив учесника био је слаб, а сама организација није имала одговарајући ниво. Томе су у многоме криви и сми учесници који не долазе редовно, тако да се готово ниједно коло у одређено време није одиграло. После 10 кола стање на табели је следеће: Миљановић 6 (1), Трифуновић 5½ (3), Гачић 5½, Бајић 5 (1), Дрндаревић 4 (3), Симоновић 3½ (4), Ђукић 3 (4), Глигорић 3 (3), Шобајић 2½ (5), Аксентијевић 2½ (3), Здравковић 2½ (3) и Вучковић 0 (3) бода.

Шах-референти факултета имају састанак у суботу у 18 часова, у просторијама шах секције „Црвене звезде“ — Коларчев универзитет.

другове да одговлаче са игром не би ли на тај начин лакше омогућили победу своје друштво.

Ми можемо, да разумемо Печенчића, Пешића и Живковића да својим залагањем омогуће успех своје друштву, али нећемо да схватимо да су за то потребни груби, неспортски поступци, који крње углед нашим друштвима.

Без обзира на то, какав ће став по овом питању да заузме Градски одбор ФИСАС-а, дисциплински одбор нашег друштва треба примерно да казни Печенчића и на тај начин покаже да смо ми чврсто решили да из нашег физкултурног покрета очистимо све што потсећа на прошлост.

Срећливи

њен елан, њену младост.
... И гледалац се неминовно радује што није члан „уважене и идеалне“ породице Харди, што не живи њеним „проблемима“, већ напротив што је члан породице која је пошла путем Коље Леонова, Љубезнова, Нине Страљинске, је и других јунака новог живота.

Филм „Здравствуй Москва“ је зато још једна епопеја реалном, здравом и борбеном животу омладине — животу којим се човек може да поноси с пуним правом.

„Последњи табор“

„Добар коњ, дугачки пут — то је циганска срећа“. Немирна крв, навике скитница, предрасуде и нешто примитивно што је живело у њима — учинило је да, у први мах, не схвате промене настале у земљи у којој су живели, промене које су и њима — Циганима — пружале могућност за срећан живот.

Советска власт спроводила је колективизацију, стварала колхозе. Черга циганског вође Данила, идући друмовима советске земље, није могла а да не примети широк, непрегледна поља таласастог жита, тракторе, силни полет и радост колхозника.

У черги је почело нешто да се ломе, настаје колебање, табор није више јединствена целина. И Јутко, Циганин-чергар, снажно понесен нечим новим, до тада не доживљеним, и поред страшного неписаног циганског закона и осиноности циганског вође Данила — ступа у колхоз.

Настало је ново поглавље у животу Јутка и његове породице, бивших припадника последњег циганског табора.

И ту више ништа није могло да измени ствар. Ни предрасуде, ни крв скитнице, ни подмуклост и злочинство циганског вође, ни двобој бичевима — јер је снага колхоза, снага новог, срећног живота равноправних и корисних чланова заједнице — била огромна. Черге су нестале. Последњег табора нема више. Постао је један од многих колхоза советске земље.

На широком, каљавом друму остао је само он — цигански вођа Данило — изобличен, у ритаму, огрезао у злочину и таштини, бели остатак тешке прошлости.

ПОЧЕЛА ЈЕ ГРАДЊА НАЈВЕЋЕГ ОБЈЕКТА У НОВОЈ ПЛАТИЈЕТКИ У СССР

За израду нове циновске хидроцентрале у Мингауру, саздаће се брана на реци Кури, да би се добило вештачко језеро. Брана ће бити висока 76 м., широка 500 м., дуга 1.500 метара. Језеро, које ће се на тај начин добити, биће дуго 16 км., широко 15 км., дубоко око 60 м. Оно ће потопити неколико села, велике комплексе шума, брда и поља на том простору.

За производњу бетона за ову градњу подићиће се на самом градилишту фабрика бетона, која ће произвести око 2.000.000 вагона бетона. Пет хидротурбина, које ће покренути вода из вештачког језера, даваће током пјатиљетке око 150.000 киловат-часова, док ће се 1952 године цифра удвостручити.

Ова хидроцентрала имаће за задатак да снабдева електричном енергијом постројена нафте у Баку-у, и да покреће црпке које ће кроз систем канала за наводњавање, обезбедити воду куроараксинској долини.

НОВА ЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛА ЗА УГАЉ У ОКОЛИНИ МОСКВЕ

Форсираним темпом изводи се грађење нове московске електроцентрале. Ове године биће уведена у рад 2 турбогенератора по 25.000 киловата. Ово ће дозволити да се потрошна енергија становника повећа за 20%; биће топлофициран један део зграда за становање у неколико реона Москве.

У пројекту нове централе наше су примену све новости советске и стране технике. Специјално су монтиране направе за одвојење пепела комбинованог дејства, механичким и електричним начином. Као погон ове централе служиле се прашином угља из околине Москве. За добијање ове прашине зида се млин оригиналне конструкције. За нову централу у фабрици котлова у Таганрогу израђена су два котла, највећа у Совјетском Савезу.

Из часописа „Наука и техника“

РАДОВИ НА ИСУШИВАЊУ МОЧВАРА ГРУЗИСКОЈ ССР

У току ове пјатиљетке у СССР добиће се исушивањем мочвара у Грузијској ССР нова обрадива површина земље. Ово ће се постићи регулацијом речних токова. Тако добијена површина од 50.000 хектара искористиће се, због повољних климатских услова за сађење чаја, лимуна, поморанџи и др. субтропских култура.

26 ВРСТА НОВИХ ЖИТАРИЦА

Укрштањем разних врста житарица советски научник Шехурдин је одгојио 26 врста нових житарица. Већи део Шехурдинових култура за сушне пределе донео је прошле године по хектару 100—200 кг. жита више него што дају уобичајене врсте летњих житарица.